

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2017./2018.

NJEMAČKI JEZIK

Sadržaj

Uvod	5	2.3.1. Čitanje	27
1. Viša razina ispita	7	2.3.2. Pisanje	28
1.1. Područja ispitivanja	7	2.3.3. Slušanje	28
1.2. Obrazovni ishodi	7	2.4. Tehnički opis ispita	29
1.2.1. Čitanje	7	2.4.1. Trajanje ispita	29
1.2.2. Slušanje	7	2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja	29
1.2.3. Pisanje	8	2.4.3. Pribor	30
1.3. Struktura ispita	9	2.5. Opis bodovanja	30
1.3.1. Čitanje	9	2.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Čitanja</i>	30
1.3.2. Slušanje	10	2.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Pisanja</i>	30
1.3.3. Pisanje	11	2.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Slušanja</i>	32
1.4. Tehnički opis ispita	12	2.6. Primjeri zadataka	33
1.4.1. Trajanje ispita	12	2.6.1. Primjer zadatka povezivanja.....	33
1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja	12	2.6.2. Primjeri zadataka višestrukoga izbora	34
1.4.3. Pribor	13	2.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja	35
1.5. Opis bodovanja.....	14	2.6.4. Primjer zadatka kratkoga sastavka	36
1.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Čitanja</i>	14	3. Dodatci	37
1.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Slušanja</i>	14	3.1. Priprema za ispit	37
1.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline <i>Pisanja</i>	14	3.1.1. Kako pripremiti pristupnike za ispitnu	
1.6. Primjeri zadataka	18	cjelinu <i>Čitanja</i>	37
1.6.1. Primjer zadatka povezivanja	18	3.1.2. Kako pripremiti pristupnike za	
1.6.2. Primjeri zadataka višestrukoga izbora.	20	ispitnu cjelinu <i>Slušanja</i>	38
1.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja	23	3.1.3. Kako pripremiti pristupnike	
1.6.4. Primjer zadatka esejskoga tipa.....	24	za ispitnu cjelinu <i>Pisanja</i>	40
2. Osnovna razina ispita	25	3.1.4. Upute i priprema za pisanje	
2.1. Područja ispitivanja	25	sastavka na višoj razini.....	41
2.2. Obrazovni ishodi	25	3.1.5. Upute i priprema za pisanje kratkoga	
2.2.1. Čitanje	25	sastavka na osnovnoj razini	42
2.2.2. Pisanje	25	3.1.6. Primjer ocijenjenoga sastavka	
2.2.3. Slušanje	26	na višoj razini	45
2.3. Struktura ispita	27	3.2. Opis jezičnoga gradiva za višu razinu ispita	46
		3.3. Opis jezičnoga gradiva za osnovnu razinu	
		ispita	49

Uvod

Njemački je jezik na državnoj maturi obvezni predmet. Pristupnici mogu birati hoće li polagati Njemački jezik na višoj ili osnovnoj razini. Ispitom iz Njemačkoga jezika na osnovnoj razini ispituju se temeljna jezična znanja i sposobnosti, a ispitom na višoj razini ispituju se ona jezična znanja i sposobnosti koja su važna za daljnje školovanje u obrazovnim područjima u kojima je nužno posjedovanje više razine komunikacijske jezične kompetencije.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Njemačkoga jezika temeljni je dokument ispita kojim se jasno opisuje što će se i kako ispitivati na državnoj maturi iz ovoga predmeta na višoj i osnovnoj razini u školskoj godini 2017./2018.

Viša razina ispita usklađena je s nastavnim planom i programom za gimnazije¹, a osnovna razina ispita odgovara nastavnomu planu i programu s najmanjom satnicom u četverogodišnjim strukovnim školama².

Program četverogodišnjih strukovnih škola, koje imaju 70 sati nastave godišnje, bitno se razlikuje od gimnazijskoga programa u obimu općega i specifičnoga vokabulara, u razradbi tema, u rasponu i složenosti morfosintaktičkih struktura i u složenosti

¹ Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994. Na temelju rezultata nacionalnih ispita te iskustva rada s pristupnicima autor je procijenio kako realizacijom Nastavnoga plana i programa iz Njemačkoga jezika za gimnazije pristupnik postiže B2 razinu *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (ZEROJ, 2005.).

² Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, Posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997. Na temelju rezultata nacionalnih ispita te iskustva rada s pristupnicima autor je procijenio kako realizacijom Nastavnoga plana i programa iz Njemačkoga jezika pristupnik postiže A2 razinu *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (ZEROJ, 2005.).

pisanoga i usmenoga izričaja, te osnovna razina ispita odgovara nastavnomu planu i programu tih škola.

Ako učenici tih škola žele polagati višu razinu, trebaju usvojiti dodatne programske sadržaje prema planu i programu za gimnazije rabeći dodatnu odobrenu literaturu.

Gimnazijski program razlikuje se u zahtjevnosti, odnosno obimu usvojenosti određenih jezičnih sadržaja (gramatičkih struktura). Treba također raditi na određenim vrstama tekstova (članci, izvješća i sl.) i sustavno proširivati vokabular vezan uz opće teme. U *Dodatcima* ispitnomu katalogu sivom su bojom naznačene razlike u jezičnim strukturama koje trebaju dodatno savladati kako bi mogli pristupiti ispitu na višoj razini i uspješno ga položiti. Ogladni primjeri ispita za višu i osnovnu razinu pristupnicima daju jasan uvid u razlike u sadržaju i obliku ispita na tim razinama.

Jezične kompetencije koje se očekuju od pristupnika na višoj razini mogu se usvojiti sustavnim kontinuiranim uvježbavanjem i primjenom naučenoga kroz dodatne sate nastave i intenzivnim individualnim radom.

Predloženi broj dodatnih sati nastave kreće se od 35 sati (za hotelijersko-turističke i ekonomske škole) do 70 sati za četverogodišnje tehničke strukovne škole (medicinske, elektrotehničke, strojarske itd.).

Ispitni katalog podijeljen je na dva dijela od kojih svaki opisuje jednu od navedenih razina.

Za svaku razinu priložena su ova poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem.

U prvome i drugome poglavlju čitatelj može naći odgovor na pitanje *što se ispituje*. U prvome su poglavlju navedena područja ispitivanja, odnosno ključne vještine iz ovoga predmeta koje se ispituju ovim ispitom. U drugome je poglavlju, kroz konkretne opise onoga što pristupnik treba znati, razumjeti i moći učiniti, pojašnjen način na koji će se navedena znanja i vještine provjeravati.

Treće, četvrto i peto poglavlje odgovaraju na pitanje *kako se ispituje*, a u njima je pojašnjena struktura i oblik

ispita, vrste zadataka te način provedbe i vrednovanja pojedinih zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s pojašnjenjem.

Nakon pregleda razina slijedi dio *Dodatci*. U tom se dijelu, u okviru poglavlja *Priprema za ispit*, pristupnicima i nastavnicima detaljno izlaže način na koji se pristupnici najbolje mogu pripremiti za uspješno polaganje ispita. U nastavku toga dijela daje se opis jezičnoga gradiva za svaku razinu.

1. Viša razina ispita

1.1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Njemačkoga jezika na višoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija u čitanju, pisanju i slušanju prema nastavnome planu i programu iz Njemačkoga jezika za gimnazije.

Sukladno tomu, ispit iz Njemačkoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

Vještina govorenja ne će se iz tehničkih razloga provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2017./2018. No, valja naglasiti da i nadalje treba sustavno razvijati, njegovati i usavršavati vještinu govorenja jer je konačni cilj naučiti se služiti jezikom u komunikacijskoj situaciji.

1.2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi prema nastavnome planu i programu za gimnazije i prema B2 razini ZEROJ-a.

1.2.1. Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u manjoj mjeri prilagođenih tekstova. Budući da čitanje s razumijevanjem podrazumijeva shvaćanje leksičkoga, morfološkoga, sintaktičkoga, semantičkoga i pragmatičkoga sustava pisanoga teksta, cilj je ove ispitne cjeline provjeriti raspolaze li pristupnik potrebnim znanjima i sposobnostima iz navedenih područja na receptivnoj i produktivnoj razini.

Obrazovni ishodi

Prema nastavnome planu i programu za gimnazije te prema B2 razini ZEROJ-a (2005:71f.) pristupnik može:

- prilično samostalno čitati razne vrste tekstova prilagođavajući način i brzinu čitanja tekstu i svrsi čitanja
- izvući informacije, ideje i mišljenja iz stručnih izvora unutar područja osobnoga interesa
- razumjeti članke i izvještaje koji se bave aktualnim problemima i u kojima autor teksta izražava određena shvaćanja, gledišta i stavove
- razumjeti stručne članke i izvan područja vlastitoga interesa, a uz poteškoće samo one u kojima se pojavljuju rjeđe korišteni izrazi i pojmovi.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- razumjeti glavne misli/poruke u tekstu
- pronaći određene specifične informacije
- razumjeti pojedinosti u tekstu, osnovna i implicitna značenja
- prepoznati i u rečenicama prikladno uporabiti određene leksičke jedinice
- prepoznati i u rečenicama prikladno uporabiti određene gramatičke strukture.

1.2.2. Slušanje

U ovoj ispitnoj cjelini ispituje se pristupnikova sposobnost globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušnoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Obrazovni ishodi

Prema nastavnome planu i programu za gimnazije te prema B2 razini ZEROJ-a (2005:67ff.) pristupnik može:

- razumjeti ono što je izrečeno standardnim govornim jezikom, uživo ili preko medija o poznatim i nepoznatim temama koje se obično susreću u osobnome, društvenome ili obrazovnome području i to unatoč buci koja je prisutna u pozadini govora
- razumjeti glavne misli tematski i jezično zahtjevnoga teksta o konkretnim i apstraktnim temama ako je iznesen standardnim govorom
- razumjeti obavijesti i poruke konkretnoga ili apstraktnoga sadržaja ako su iznesene standardnim jezikom i uobičajenom brzinom
- shvatiti bit predavanja, izlaganja, izvještaja i drugih oblika sadržajno i jezično složenih, ali dobro strukturiranih akademskih ili stručnih nastupa
- s relativnom lakoćom pratiti živu raspravu između izvornih govornika
- razumjeti snimke na standardnome jeziku koje su uobičajene u društvenome ili akademskome životu te osim sadržaja prepoznati poglede i mišljenja govornika.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik razumjeti:

- glavne misli/opće poruke u tekstu
- određene specifične informacije pojedivosti u tekstu, osnovna i implicitna značenja.

1.2.3. Pisanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja u pisanim oblicima jezičnih aktivnosti koje se poduzimaju sa svrhom ispunjavanja komunikacijskih ciljeva definiranih u zadatku.

Obrazovni ishodi

Prema nastavnome planu i programu za gimnazije te prema B2 razini ZEROJ-a (2005:67ff.) pristupnik može:

- pisati jasne, opširne tekstove o različitim temama vezanim uz područje osobnoga interesa sintetizirajući i vrjednujući informacije i argumente iz nekoliko izvora
- napisati sastavak ili izvještaj u kojem sustavno razvija neku temu, navodi bitne argumente i pojedinosti koje podržavaju iznesena shvaćanja, objašnjava razloge za i protiv nekoga stajališta, navodi prednosti i nedostatke različitih rješenja i slično
- pisati duže tekstove u kojima izražava osjećaje, opisuje razne stvarne ili izmišljene događaje, vlastite doživljaje i iskustva, izriče pretpostavke, mišljenja, daje komentare, kritičke osvrtte i slično
- dovoljno bogatim vokabularom pisati o temama iz područja osobnoga interesa i o većini općih tema
- mijenjati formulaciju da bi izbjegao često ponavljanje
- prikladno rabiti vokabular, premda ponekad može doći do zamjene ili pogrešnoga izbora riječi, no bez većih poteškoća ili zastoja u komunikaciji
- ispravno rabiti gramatičke strukture iako se mogu pojaviti povremeni previdi ili sporadične pogreške te manje netočnosti u strukturi rečenice
- dobro oblikovati razne vrste tekstova rabeći niz različitih sredstava za povezivanje teksta.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- u skladu s tekstnom vrstom, komunikacijskom svrhom i odnosom između pisca i čitatelja uporabiti prikladne jezične izričaje te formalni i neformalni registar
- u skladu s tekstnom vrstom smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te pritom rabiti uobičajene načine strukturiranja teksta
- oblikovati jezično točan i razumljiv tekst.

1.3. Struktura ispita

Ispit iz Njemačkoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

1.3.1. Čitanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 5 skupina zadataka vezanih uz različite tekstove.

Vrste tekstova uključuju razne oblike monoloških i dijaloških tekstova u pisanome obliku poput članaka (reportaža, komentara i sl.), pisama, sažetaka, sastavaka, referata, kraćih literarnih ili stručnih tekstova, biografskih prikaza, intervjua i slično.

Tekstovi su autentični (ili u manjoj mjeri promijenjeni), što znači da su preuzeti iz raznih autentičnih izvora kao što su novine, časopisi, knjige, brošure, internet itd. Tematski su bliski dobi, iskustvima i interesima učenika³. Sadržajno i strukturno su jasni, osobito tekstovi na temelju kojih se provjerava gramatička i leksička kompetencija učenika. U jezičnome smislu prikladni su opisanoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi sadrže oko 2100 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 1.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

³ v. popis tema u poglavlju *Dodatci*

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline Čitanja

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje glavnih misli/poruka	zadatci povezivanja	više tematski povezanih ili samostalnih kratkih tekstova	8
2.	razumijevanje specifičnih informacija/pojedinosti u tekstu, osnovnoga i implicitnoga značenja	zadatci višestrukoga izbora	intervju	9
3.	detaljno razumijevanje: prepoznavanje elemenata koji nedostaju u tekstu na temelju poznavanja pravila o koheziji i koherenciji teksta	zadatci povezivanja	članak, biografski prikaz i sl.	7
4.	detaljno razumijevanje: prepoznavanje prikladnih leksičkih jedinica u tekstu	zadatci višestrukoga izbora/ zadatci povezivanja	članak, intervju, pismo i sl.	8
5.	prepoznavanje i uporaba prikladnih gramatičkih struktura i/ili leksičkih jedinica u tekstu	zadatci višestrukoga izbora/ zadatci dopunjavanja	članak, intervju, pismo i sl.	8

1.3.2. Slušanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 4 skupine zadataka vezanih uz različite slušne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju razne oblike kratkih monoloških i dijaloških tekstova kao što su, primjerice, dulji razgovori i rasprave, intervjui, izlaganja, predavanja, izvještaji, referati, kratki literarni tekstovi, biografski prikazi, reportaže, vijesti, obavijesti, poruke i slično.

Tekstovi su autentični ili malo prilagođeni. Govore ih jedan ili više izvornih govornika standardnim

njemačkim jezikom. Tematski su bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika, a govore o poznatim ili relativno poznatim, konkretnim ili apstraktnim temama.

U jezičnome su smislu prikladni opisanoj jezičnoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 2.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline *Slušanja*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje glavnih misli/poruka	zadaci povezivanja	kratki tekstovi	6
2.	razumijevanje specifičnih informacija/glavnih misli/poruka	zadaci višestrukoga izbora	kratke priče/razgovori i sl.	6
3.	razumijevanje specifičnih informacija i/ili pojedinosti u tekstu, osnovnoga i implicitnoga značenja	zadaci višestrukoga izbora	dulji intervju, razgovor	7
4.	razumijevanje specifičnih informacija i/ili pojedinosti u tekstu, osnovnoga i implicitnoga značenja	zadaci višestrukoga izbora	predavanje, izlaganje, izvještaj i sl.	6

1.3.3. Pisanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka esejskoga tipa. Pristupnici će dobiti zadatak u kojem treba napisati sastavak od 200 do 250 riječi s pomoću sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja). Zadatak je u skladu s temama i jezičnim funkcijama.

Tablica 3. Struktura ispitne cjeline *Pisanja*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	ispunjenje zadatka, koherencija i kohezija uz odgovarajući opseg i točnost leksičko-strukturalnih obrazaca	sastavak od 200 do 250 riječi	1	20

1.4. Tehnički opis ispita

1.4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Njemačkoga jezika je pisani i traje ukupno **180 minuta**.

Ispitna cjelina *Čitanja* traje ukupno **70 minuta**.

Ispitna cjelina *Slušanja* traje približno **35 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na list za odgovore.

Za rješavanje ispitne cjeline *Pisanja* predviđeno je **75 minuta**.

Vremeni provedbe bit će objavljen u *Vodiču kroz ispite državne mature* te na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Čitanje

Pristupnici dobivaju sigurnosnu vrećicu u kojoj su tri ispitne knjižice: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*, s pripadajućim materijalima.

Pristupnici uzimaju *ispitnu knjižicu Ispita čitanja* te pripadajući *list za odgovore*.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročitaju upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Čitanje ovih uputa je bitno jer je u njima naznačen i način obilježavanja, odnosno upisivanja točnih odgovora.

Zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora u ispitnoj cjelini *Čitanja* pristupnici rješavaju obilježavanjem slova točnih odgovora među ponuđenima. Slova točnih odgovora obilježavaju se znakom X. Ako u zadacima pristupnik obilježi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula)

bodova bez obzira na to što je među obilježenima i točan odgovor.

Zadatke dopunjavanja u ispitnoj cjelini *Čitanja* pristupnici rješavaju upisivanjem riječi na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici koje je naznačeno u uputi. Prostor s naznačenim brojem bodova popunjava ocjenjivač.

Slušanje

Pristupnici uzimaju iz sigurnosne vrećice *ispitnu knjižicu Ispita slušanja* i pripadajući *list za odgovore*. Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročitaju upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Čitanje ovih uputa je bitno jer je u njima naznačen i način obilježavanja točnih odgovora.

Provedba ispitne cjeline *Slušanja*⁴

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 35 minuta uključujući vrijeme za prijepis odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta, pristupnici čitaju upute za rješavanje zadatka i pitanja u zadatku.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok slušaju, pristupnici pišu odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju imaju 5 minuta da ih prepisu na list za odgovore.

Zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora u ispitnoj cjelini *Slušanja* pristupnici rješavaju obilježavanjem slova točnih odgovora među ponuđenima. Slova točnih odgovora obilježavaju se

⁴ Nakon što dežurni nastavnik pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, pušta audiosnimku i ne zaustavlja ju do kraja provedbe ove ispitne cjeline. Snimljene su sve upute za rješavanje zadataka, sve predviđene stanke za čitanje zadataka i uputa za rješavanje zadataka te svi tekstovi za prvo i ponovljeno slušanje.

znakom X. Ako u zadatcima pristupnik obilježi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među obilježenima i točan odgovor.

Pisanje

Pristupnici uzimaju iz sigurnosne vrećice *ispitnu knjižicu ispita Pisanja s listom za čistopis, list za koncept i dva lista za ocjenjivače* (1 i 2).

Za rješavanje zadatka esejskoga tipa pristupnici mogu rabiti list za koncept, ali na kraju moraju svoj sastavak čitko prepisati na list za čistopis.

1.4.3. Pribor

Tijekom pisanja ispita iz Njemačkoga jezika na višoj razini dozvoljena je uporaba samo kemijske olovke plave ili crne boje. Niti u jednome dijelu ispita pristupnicima ne će biti dopušteno rabiti rječnik.

1.5. Opis bodovanja

Uspješnost pristupnika na ispitu određuje se tako da ostvareni bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina u ukupnome rezultatu sudjeluju s jednom trećinom.

Udio ispitnih cjelina u ukupnome uspjehu na ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Udio ispitnih cjelina u ispitu

Čitanje	1/3
Slušanje	1/3
Pisanje	1/3

1.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline Čitanja

Bodovi: Svako pitanje donosi jedan bod. Ispitna cjelina *Čitanja* donosi ukupno **40** bodova.

U zadatku dopunjavanja priznavat će se samo gramatički i pravopisno točno napisana rješenja, ali i gramatički i pravopisno točni sinonimi koji odgovaraju danomu kontekstu. Ako pristupnik u zadacima povezivanja i višestrukoga izbora ponudi više od jednoga rješenja za isto pitanje, ne će mu se priznati niti jedno rješenje kao točan odgovor.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline Slušanja

Bodovi: Svako pitanje donosi jedan bod. Ispitna cjelina *Slušanja* donosi ukupno 25 bodova.

Ako pristupnik na pitanje u kojem se traži samo jedan odgovor obilježi više od jednoga rješenja, ne će mu se priznati niti jedno rješenje kao točan odgovor.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline Pisanja

Bodovi: Ispitna cjelina *Pisanja* donosi ukupno **20** bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

Vrednovanje zadataka obavljaju obučeni ocjenjivači na temelju pripremljene analitičke **ljestvice za ocjenjivanje** (v. tablicu 5.) koja uključuje četiri osnovna kriterija:

- 1. Izvršenje zadatka**
- 2. Koherencija i kohezija**
- 3. Vokabular**
- 4. Gramatika.**

Izvršenje zadatka

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na ova pitanja:

- Je li tema dovoljno opsežno razrađena s obzirom na sve sadržajne odrednice ili samo na neke od njih?
- U kojoj su mjeri relevantne glavne misli u tekstu i njihova potpora?
- U kojoj je mjeri struktura teksta (uvod, glavni dio, zaključak) prikladna?

Koherencija i kohezija

Kriterij *Koherencija i kohezija* odnosi se na ova pitanja:

- Kako lako čitatelj/ocjenjivač može pratiti slijed pristupnikovih misli?
- Jesu li misli logički povezane?
- Kako dobro pristupnik rabi kohezivna sredstva u svrhu povezivanja svojih misli?

Vokabular

Kriterij *Vokabular* odnosi se na ova pitanja:

- Kakav je raspon vokabulara?
- U kojoj mjeri pristupnik ponavlja iste riječi i izraze?
- Do koje mjere pogreške u uporabi/morfološkom obliku/pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Gramatika

Kriterij *Gramatika* odnosi se na ova pitanja:

- Rabi li pristupnik raznovrsne gramatičke strukture ili se oslanja na uporabu samo vrlo jednostavnih struktura?
- Do koje mjere pogreške u uporabi/obliku utječu na razumijevanje teksta?

Navedeni se kriteriji detaljno opisuju nizom opisivača.

Ljestvica za ocjenjivanje sastavka prikazana je u tablici 5. U ovome katalogu na 48. stranici nalazi se primjer sastavka s objašnjenjem vrednovanja.

Tablica 5. Ljestvica za ocjenjivanje sastavka

	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	<ul style="list-style-type: none"> Svi dijelovi zadane teme su dovoljno opširno razrađeni. Glavne su misli relevantne, njihova je potpora jasna i relevantna. 	<ul style="list-style-type: none"> Slijed misli je jasan. Učinkovita uporaba različitih kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Širok raspon vokabulara za zadatak Pojavljaju se pogreške u uporabi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta. 	<ul style="list-style-type: none"> Širok raspon struktura za zadatak Pojavljaju se pogreške u uporabi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
4,5				
4	<ul style="list-style-type: none"> Svi su dijelovi zadane teme razrađeni, ali jedan dio nedovoljno opširno Glavne misli su relevantne, ali nekima nedostaje dovoljna potpora. 	<ul style="list-style-type: none"> Slijed misli je u globalu jasan, ali postoji poneka logička nepovezanost. Dobra uporaba različitih kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobar raspon vokabulara za zadatak Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu ponekad utječu na lako razumijevanje teksta. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobar raspon struktura za zadatak Pogreške u uporabi/obliku ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
3,5				
3	<ul style="list-style-type: none"> Jedan dio zadane teme nije uopće razrađen. Glavne misli su relevantne, ali je potpora nedovoljna, irelevantna ili se ponavlja. 	<ul style="list-style-type: none"> Slijed misli je globalno razlučiv unatoč odstupanjima od logičkoga redoslijeda. Ograničena uporaba kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovoljan raspon vokabulara za zadatak Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka može razumjeti. 	<ul style="list-style-type: none"> Pristupnik uglavnom rabi jednostavne strukture, uz povremeni pokušaj uporabe složenih struktura. Pogreške u uporabi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti uz uloženi trud.
2,5				
2	<ul style="list-style-type: none"> Dva dijela zadane teme nisu uopće razrađena ili su svi dijelovi zadane teme minimalno razrađeni. Glavne misli su nejasne, većinom irelevantne ili se ponavljaju ili im nedostaje potpora. 	<ul style="list-style-type: none"> Slijed misli globalno nije jasan unatoč pokušajima učenika da ga organizira. Slaba uporaba samo jednostavnih kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedovoljan raspon vokabulara za zadanu temu ili se velikim dijelom ne odnosi na zadatak Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu ponekad onemogućuju razumijevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> Pristupnik rabi jednostavne strukture ili raspon struktura ne odgovara zadatku. Pogreške u uporabi/obliku ponekad onemogućuju razumijevanje.
1,5				
1	<ul style="list-style-type: none"> Jedan je dio zadane teme minimalno razrađen. Tekst se tek dotiče zadane teme: glavne misli su irelevantne. 	<ul style="list-style-type: none"> Slijed misli nije razlučiv. Kohezivna sredstva se gotovo ne rabe. 	<ul style="list-style-type: none"> Raspon vokabulara je vrlo ograničen ili se ne odnosi na zadatak. Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu općenito onemogućuju razumijevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> Raspon struktura je vrlo ograničen ili se ne odnosi na zadatak. Pogreške u uporabi/obliku općenito onemogućuju razumijevanje.
0	Tekst ima manje od 70 riječi.			

Napomena: Tekstovima nedovoljne duljine oduzimaju se bodovi u okviru kriterija *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

- 1 bod za 150 do 190 riječi
- 2 boda za 110 do 149 riječi
- 3 boda za 70 do 109 riječi.

Tekst koji ima manje od 70 riječi dobiva 0 bodova i ne ocjenjuje se s obzirom na preostale kriterije.

U broj riječi ne ubrajaju se nabranjanja i ponavljanja osobnih imena.

Pristupnici mogu napisati i više od 250 riječi.

Struktura teksta ocjenjuje se unutar kriterija *Izvršenje zadatka*. Bodovi se oduzimaju na sljedeći način:

- 0,5 bodova ako sastavak nema uvod ili zaključak
- 0,5 bodova ako uvod ili zaključak nije vizualno odvojen od glavnog dijela
- 0,5 bodova ako odlomci u glavnom dijelu nisu vizualno odvojeni prema trima postavljenim pitanjima
- 1 bod ako sastavak nema ni uvod ni zaključak
- 1 bod ako ni uvod ni zaključak nisu vizualno odvojeni od glavnog dijela.

1.6. Primjeri zadataka

U ovome su poglavlju primjeri različitih vrsta zadataka⁵. Uz svaki primjer zadatka navedeno je što se ispituje, točan odgovor i način bodovanja.

1.6.1. Primjer zadatka povezivanja⁶

Lesen Sie die Aussagen und die Texte zum Thema "Mobbing in der Schule" und entscheiden Sie, welche Aussage (A–K) zu welchem Text (1-8) passt. Zwei Aussagen bleiben übrig.

(0) ist ein Beispiel. Markieren Sie die richtige Antwort.

AUSSAGEN

A	PSYCHOTERROR UND GEWALT NEHMEN AN DEN SCHULEN ZU.
B	Die Folgen von Mobbing sind emotionale, körperliche und soziale Beschwerden, die sich erst später zeigen.
C	Wichtig ist es, sich stark zu zeigen und Kampfsportarten einzusetzen.
D	Gemobbt werden oft solche Schüler, die sich von anderen unterscheiden.
E	Wichtig ist es, sich nicht provozieren zu lassen und sich jemandem rechtzeitig anzuvertrauen.
F	Enttäuschung und Misserfolg sind häufig Ursachen, warum ein Schüler anderen gegenüber Macht demonstrieren will.
G	Die Schulen sollen durch mehr Sport, Spiel und Bastelangebote schülerfreundlicher werden.
H	Die Lehrer sollten gemeinsam mit älteren Schülern die Aufsicht übernehmen und dafür sorgen, dass es nicht zu Gewalt kommt.
I	Die Schüler sollten lernen, zu diskutieren, sich zu einigen und sich vor Gewalt zu schützen.
J	Die gemobbten Schüler sollten ihre Eltern und ältere Geschwister um Hilfe bitten.
K	Die Schüler sollten sich anhand von Beispielen des aggressiven Verhaltens mit diesem Thema kritisch auseinandersetzen.

Mobbing in der Schule

Mit Mobbing bezeichnet man den gezielten Psychoterror und Gewalt gegenüber einer bestimmten Person, das systematisch wiederholte Schikanieren von Einzelnen über einen längeren Zeitraum hinweg.

⁵ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnim stranicama Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja pod poveznicom *Provedeni ispiti*.

⁶ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Čitanja*.

0 A	1
Nach einer neuen Studie gibt es in den Schulklassen immer mehr Mobbing-Opfer. Im Durchschnitt ist jeder siebte Schüler als Opfer oder Täter in ein Mobbingproblem verwickelt, heißt es in einer Untersuchung der Universität München, die vor kurzem bei einer Fachtagung der Aktion Jugendschutz (ajs) in Stuttgart zitiert wurde.	Was kann gegen Mobbing in den Schulen gemacht werden? In den Klassen sollen Strategien gegen Schülergewalt geübt werden. In Rollenspielen kann man beispielsweise lernen, wie man Konflikte mit Worten löst und welche Kompromisse möglich sind. Im Sportunterricht werden Schüler mit Kampftechniken wie Judo vertraut gemacht, um sich schützen zu können.
2	3
In der Regel sind es Schüler und Schülerinnen, die sich in irgendeiner Weise von der restlichen Masse abheben. Entweder sind sie neu in der Klasse, tragen Brille, sprechen einen anderen Dialekt oder ziehen sich altmodisch an. Sie fallen einfach auf, was als Provokation bereits genügt. Und schon sind sie Opfer und werden von der größeren Zahl der Schüler – oder zumindest einem Teil davon – gehetzt.	Fühlen sich die Schüler in der Schule wohl und wie zu Hause, sind sie weniger aggressiv. Darum soll man neue Freizeitmöglichkeiten anbieten. Tischtennis- und Billardtische, Fitnessräume, Töpfer-Werkstätten, Schüler-Cafes, oder sogar einen Teil vom Pausenhof für Ballspiele nutzen.
4	5
Mit der Zeit werden die Opfer krank! Oft erst nach Jahren. Oft im Geheimen. Meistens mit Schäden, die nie wieder vergehen... Irgendwann fällt einem mitfühlenden Freund oder Lehrer dann auf, dass Lisa "bei jeder Kleinigkeit weint" und öfter Kopf- und Bauchschmerzen hat, dass Axel "dauernd fehlt", dass Maria "in diesem Jahr fünf Kilo weniger hat als im Vorjahr" und dass Robert "nur noch nicht genügend schreibt".	In kleinen Gruppen soll man über die Ursachen diskutieren. Zu diesem Zweck können sich Lehrer und Schüler zusammen unterschiedliche Filme über Jugendbanden ansehen und deren Verhalten kritisieren. Hier merken die Schüler oft selbst, dass schlechte Beispiele aus Filmen ihr eigenes Verhalten negativ beeinflussen.
6	7
Kontrollen während der Pausen sollen die Sicherheit der Schüler garantieren. Diese Kontrollen werden sowohl von den Lehrern als auch von den Schülern selbst durchgeführt. Außerdem übernehmen ältere Schüler als Tutoren die Verantwortung für jüngere. Das gibt den Kleinen Sicherheit, den großen Selbstbewusstsein.	Der meiste Grund dafür, dass Schüler gewalttätig werden, liegt vor allem in der Frustration. Schwierigkeiten in der Schule, Probleme mit den Eltern oder Angst vor den anderen lassen Kinder und Jugendliche aggressiv werden. Um ihre Schwäche nicht zu zeigen, spielen sie dann gern den starken Mann. Und "Mann" ist hier wörtlich gemeint, denn 90% der aggressiven Kinder im Schulalter sind Jungen.
8	
Wer das Gefühl hat, gemobbt zu werden, sollte unbedingt gleich darüber sprechen (mit Eltern, Lehrern, Mitschülern). Auf Kränkungen, Provokationen und Unterstellungen so cool wie möglich reagieren. Sich nicht (!) in die Verteidigung drängen lassen! Wenn gar nichts geht: Ein Klassen- oder Schulwechsel ist eine Notmaßnahme, die aber Wunder wirken kann.	

TOČNI ODGOVORI: 1 I, 2 D, 3 G, 4 B, 5 K, 6 H, 7 F, 8 E

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje glavnih misli/specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – svaki točan odgovor (ukupno 8 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, izostanak odgovora ili ako obilježite više odgovora za svaki zadatak

1.6.2. Primjeri zadatka višestrukoga izbora⁷

Lesen Sie das Interview mit Johnny Depp, einem der erfolgreichsten Schauspielern und entscheiden Sie, welche von den Aussagen **A**, **B**, **C** oder **D** richtig ist. **(0)** ist ein Beispiel. Markieren Sie die richtige Antwort.

Klappe auf: Johnny Depp

Das ist die Handlung des Films "Fluch der Karibik": Will (Orlando Bloom) und Elizabeth (Keira Knightley) wollen heiraten, aber zuerst hat Piratenkapitän Jack Sparrow (Johnny Depp) mit seinem Widersacher Davy Jones (Bill Nighy) eine alte Rechnung zu begleichen.

TOPIC: Wie fühlt es sich an, zum zweiten Mal Captain Jack Sparrow zu sein?

Johnny Depp: Toll, Mann! Es gibt nichts Besseres.

TOPIC: Du hast bisher noch nie in Fortsetzungen gespielt.

Johnny Depp: Stimmt. Aber hier bot es sich einfach an. Wenn ein Film von so vielen Zuschauern gesehen wird, dann darf man einfach nicht zögern. Vor allem, wenn es das gleiche Team ist, das den zweiten Film macht. Man kennt sich bereits, man ist nicht mehr so nervös – das hat schon was für sich.

TOPIC: Und wie man ja weiß, wird es einen dritten Teil geben.

Johnny Depp: Ja, wir haben gleichzeitig einen dritten Film gedreht, der vielleicht im nächsten Jahr herauskommt. Was danach kommt, weiß ich nicht.

TOPIC: Was kannst du uns sonst noch über den dritten Teil sagen?

Johnny Depp: Überhaupt nichts, denn ich bin zum Schweigen verpflichtet.

TOPIC: Ist es nicht ungewöhnlich, zwei Filme gleichzeitig zu drehen?

Johnny Depp: Ungewöhnlich schon, aber verständlich, wenn man an die Organisation denkt. Die Schauspieler sind alle beisammen, man kann die gleichen Sets und Drehorte verwenden. Auf diese Weise sparen die Produzenten eine Menge Geld.

TOPIC: Welche Szene war besonders gefährlich?

Johnny Depp: Die Szene, auf der Orlando und ich auf einem Mühlenrad sind, das sich selbstständig macht und losrollt. Da ist natürlich auch Computeranimation mit dabei, aber wir waren wirklich auf dem Rad, und es war verdammt hoch, sechs Meter oder mehr. Ein Mordsapparat.

TOPIC: Du bist als sensibler Schauspieler bekannt, der sich zu Außenseiterrollen hingezogen fühlt.

Wie passt ein Blockbuster wie "Fluch der Karibik" zu deinen Prinzipien?

Johnny Depp: Nun sag es doch offen – du willst wissen, ob ich mich an den Kommerzfilm verkauft habe. Die Antwort ist nein. Ich

⁷ Primjer i zadatka preuzeti su iz ispitne cjeline *Čitanja*.

mache Filme nicht des Geldes wegen. Dass "Fluch der Karibik" ein solcher Erfolg werden würde, hatte niemand erwartet, am allerwenigsten ich.

TOPIC: Nicht nur das. Der Film hat dich zum Superstar gemacht.

Johnny Depp: Was immer das heißen mag. Ich sehe es aus einer ganz anderen Sicht. Seit "Karibik" werde ich auf der Straße von Kindern erkannt, die zu ihren Eltern sagen: "Guck mal, da ist Captain Jack Sparrow." Und die Eltern sagen zu mir: "Ich fand Sie schon in, Benny & Joon' und als, Edward mit den Scherenhänden' gut". Das zeigt mir, dass ein Blockbuster wie "Karibik" den kleinen Filmen wieder neues Leben einhauchen kann, und dafür bin ich dankbar.

TOPIC: Es ist gut möglich, dass Captain Jack die Rolle wird, mit der dich spätere Generationen identifizieren werden. Wäre dir das peinlich?

Johnny Depp: Warum sollte es? Captain Jack ist eine herrliche Rolle und ich habe selten so viel Spaß gehabt. Aber es wäre schön, wenn sich die Leute daran erinnern würden, dass ich auch noch ein paar andere Filme gemacht habe.

0 Was kommt im Film vor?

- A.** Davy Jones will seine Rechnung nicht bezahlen.
- B. Davy Jones und Jack Sparrow sind Gegner.**
- C.** Piratenkapitän Jack Sparrow hat bei Davy Jones Schulden.
- D.** Piratenkapitän Jack Sparrow will die Ehe von Will und Elizabeth verhindern.

1 Zum zweiten Mal Captain Jack Sparrow zu sein, ist für Johnny Depp

- A.** besser als beim ersten Mal.
- B.** ein super Gefühl.
- C.** ein wenig verrückt.
- D.** manchmal langweilig.

2 Johnny Depp spielt erstmals in einer Fortsetzung mit, weil

- A.** er das einmal ausprobieren wollte.
- B.** ihm das Team so gut gefallen hat.
- C.** der erste Teil des Films so erfolgreich war.
- D.** sie von Anfang an geplant war.

3 Über den dritten Teil des Films

- A.** darf Johnny Depp nichts sagen.
- B.** möchte Johnny Depp nichts sagen.
- C.** will Johnny Depp nichts sagen.
- D.** wird sich Johnny Depp in einem anderen Interview äußern.

4 Dass man zwei Filme gleichzeitig dreht,

- A. ist billiger.
- B. ist für das Team sehr anstrengend.
- C. ist schwer zu organisieren.
- D. kommt häufiger vor.

5 Zu der Szene auf dem Mühlenrad sagt Johnny Depp, dass sie

- A. gefährlich war, weil man aus 6 Metern Höhe herunterspringen musste.
- B. nur für Orlando gefährlich war.
- C. sehr schwierig, aber wegen der Computeranimation nicht gefährlich war.
- D. trotz der Computeranimation gefährlich war.

6 Der Interviewer meint, dass Johnny Depp

- A. früher immer ein sensibler Schauspieler war.
- B. in seiner Rolle als Captain Jack ein sensibler Schauspieler ist.
- C. schon in zahlreichen Blockbustern mitgespielt hat.
- D. seinen Prinzipien im "Fluch der Karibik" treu bleibt.

7 Johnny Depp behauptet von sich, dass er

- A. ein Superstar werden wollte.
- B. eine Außenseiterrollen mehr spielen möchte.
- C. nicht so sehr auf seine Gage achtet.
- D. sich an den Kommerzfilm verkauft hat.

8 Johnny Depp ist dankbar, weil

- A. er endlich ein Superstar ist.
- B. ihn jetzt so viele Fans gut finden.
- C. man ihm viel interessantere Angebote macht.
- D. seine alten Filme jetzt wieder interessant sind.

9 Für Johnny Depp ist es wichtig, dass er

- A. auch wegen seiner anderen Filme anerkannt wird.
- B. in "Fluch der Karibik" seine Fähigkeiten als Schauspieler zeigen konnte.
- C. nicht mit der Rolle des Captain Jack Sparrow identifiziert wird.
- D. sich selbst mit der Rolle des Captain Jack Sparrow identifiziert hat.

TOČNI ODGOVORI: 1 B, 2 C, 3 A, 4 A, 5 D, 6 A, 7 C, 8 D, 9 A

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje specifičnih informacija/pojedinosti u tekstu

BODOVANJE:

1 bod – svaki točan odgovor (ukupno 9 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, izostanak odgovora ili ako obilježite više odgovora za svaki zadatak

1.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja⁸

Lesen Sie den folgenden Text. Ergänzen sie den Text **(1-8)** mit jeweils einem passenden Wort.

(0) ist ein Beispiel. Schreiben Sie die richtige Antwort **nur hier** im Prüfungsbuch auf die Linien **unter dem Text**.

Vom Reiz, des Deutschen

*Vladimir Kaminer ist ein deutscher Schriftsteller und Kolumnist russisch-jüdischer Herkunft. Kaminer schreibt alle seine Texte in deutscher Sprache und nicht in seiner Muttersprache Russisch. Der folgende Text ist ein Abschnitt aus seinem Text **Vom Reiz des Deutschen**.*

Oft kommt es vor, dass ich von Schulklassen eingeladen werde. Nach der Lesung stellen mir die Schüler Fragen – nie wollen sie Näheres **(0)** über den Inhalt meiner Geschichten wissen, sondern immer nur, was ich im Jahr damit verdiene und wie ich das ganze Geld ausbebe. Einige wenige fragen mich auch, **(1)** _____ ich auf Deutsch träume, und versuchen, eine Verbindung zwischen mir und der deutschen Sprache herzustellen. "Warum schreiben Sie auf Deutsch?", fragen sie mich während **(2)** _____ Lesungen und in ihren Briefen. "Haben sie schon in Moskau in der Schule Deutsch gelernt? Sprechen ihre Kinder Deutsch? Was lieben sie **(3)** _____ der deutschen Sprache?" Ich verteidige mich mit aller Kraft. "Nein, ich habe Deutsch nicht in der Schule gelernt, sondern nur hier – aus Not", erkläre ich. Als Schriftsteller und Journalist **(4)** _____ ich an einem großen

Lesepublikum interessiert, habe aber den Übersetzern immer misstraut. Und in Deutschland bleibt trotz aller Einwanderung Deutsch noch immer mit Abstand die einzige Sprache, die von den meisten verstanden und gelesen **(5)** _____. Ein Sprachkünstler bin ich nie gewesen, für mich ist die Sprache nur ein Werkzeug, ein Hammer, **(6)** _____ hilft, um Verständigungsbrücken zu anderen **(7)** _____ schlagen. Der Umgang mit der Sprache kann unterschiedlich sein. So wie die Musiker ihre Gitarren auch sehr unterschiedlich quälen – der eine kann mit zwölf Fingern und der Nase darauf spielen, der andere haut mit der Faust drauf. Wenn er aber tatsächlich etwas zu sagen **(8)** _____, kann er mit zwei Akkorden Begeisterung beim Publikum hervorrufen. Selbst die verdorbensten Musikkritiker schütteln dann die Köpfe und sagen: Diese zwei Akkorde sind zwar total abgenutzt und belanglos, aber wie der Kerl auf die Saiten haut, das ist doch bemerkenswert – ein großer Musiker.

TOČNI ODGOVORI: **1** ob/wie/wann, **2** der/meiner, **3** an, **4** war/bin **5** wird, **6** der/welcher, **7** zu, **8** hat/weiß

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: prepoznavanje i uporaba prikladnih gramatičkih struktura i/ili leksičkih jedinica u tekstu

BODOVANJE:

1 bod – svaki točan odgovor (ukupno 8 bodova)

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

⁸ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Čitanja*.

1.6.4. Primjer zadatka esejskoga tipa⁹

Tema

Schreiben Sie einen Aufsatz zum Thema **“Jugendliche und Computer”** mit Einleitung, Haupt- und Schlussteil.

Gehen Sie im Hauptteil auf folgende Punkte ein:

1. Welche Rolle spielen Computer im heutigen Schulleben der Jugendlichen?
2. Was sind Vor- und Nachteile des Computers im Schulleben?
3. Warum ist der Computer der Freund/Feind des Schülers?

Schreiben Sie **200-250** Wörter. Eine geringere Wortzahl führt zu Punktabzügen.

Die maximale Wortzahl ist nicht begrenzt.

BODOVANJE: prema ljestvici za ocjenjivanje¹⁰, ukupno
20 bodova

⁹ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Pisanja*.

¹⁰ v. poglavlje *Opis bodovanja*

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA

2.1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Njemačkoga jezika na osnovnoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija u slušanju, čitanju i pisanju prema nastavnome planu i programu s najmanjom satnicom u četverogodišnjim srednjoškolskim programima.

Sukladno tomu, ispit iz Njemačkoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

Vještina govorenja ne će se iz tehničkih razloga provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2017./2018. No, valja naglasiti da i nadalje treba sustavno razvijati, njegovati i usavršavati vještinu govorenja jer je konačni cilj naučiti se služiti jezikom u komunikacijskoj situaciji.

2.2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi prema nastavnome planu i programu s najmanjom satnicom u četverogodišnjim srednjoškolskim programima i prema A2 razini ZEROJ-a.

2.2.1. Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline provjeriti pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u manjoj mjeri prilagođenih tekstova.

Budući da čitanje s razumijevanjem podrazumijeva shvaćanje leksičkoga, morfološkoga, sintaktičkoga, semantičkoga i pragmatičkoga sustava pisanoga teksta, cilj je ove ispitne cjeline provjeriti raspolaže li pristupnik potrebnim znanjima i sposobnostima iz navedenih područja na receptivnoj i produktivnoj razini.

Obrazovni ishodi

Prema nastavnome planu i programu za općeobrazovne predmete u srednjim školama te prema A2 razini ZEROJ-a (2005:67ff.) pristupnik može:

- razumjeti kratke, jednostavne tekstove koji sadržavaju najučestaliji vokabular
- razumjeti kratke, jednostavne tekstove o poznatim temama i tekstove konkretnoga sadržaja u kojima se rabi uobičajeni svakodnevni vokabular
- pronaći specifične informacije u jednostavnim tekstovima s kojima se susreće, poput pisama, brošura i kratkih članaka koji opisuju događaje.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- razumjeti glavne misli/poruke u tekstu
- pronaći određene specifične informacije
- razumjeti pojedinosti u tekstu, osnovna i implicitna značenja
- prepoznati i u rečenicama prikladno uporabiti određene leksičke jedinice
- prepoznati i u rečenicama prikladno uporabiti određene gramatičke strukture.

2.2.2. Pisanje

Cilj je ove ispitne cjeline provjeriti pristupnikovu sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja u pisanim oblicima jezičnih aktivnosti koje se poduzimaju sa svrhom ispunjavanja komunikacijskih ciljeva definiranih u zadatku.

Obrazovni ishodi

Prema nastavnome planu i programu za općeobrazovne predmete u srednjim školama te prema A2 razini ZEROJ-a (2005:71f.) pristupnik može:

- napisati niz jednostavnih izraza i rečenica povezanih jednostavnim veznicima poput *und*, *aber* i *weil*
- smisleno povezanim rečenicama pisati o svakodnevnom pojavnostima iz svojega okruženja, npr. o ljudima, mjestima, obrazovnome iskustvu i slično
- napisati vrlo kratak i jednostavan opis određenih događaja, prošlih aktivnosti i osobnih iskustava
- rabiti uski izbor osnovnoga vokabulara potreban za snalaženje u svakodnevnom situacijama
- rabiti neke jednostavne strukture ispravno pri čemu još uvijek pravi osnovne pogreške, npr. često zaboravlja na pravilan redosljed riječi u rečenici, pravi pogreške pri sprezanju glagola, sklonidbi imenica i slično, ali je unatoč tomu obično jasno što želi reći.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- uporabiti jezične izričaje primjerene tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja
- u skladu s tekstnom vrstom organizirati rečenice u tekstu smisleno i logički te pritom uporabiti jednostavna kohezivna sredstva
- oblikovati razumljiv tekst.

2.2.3. Slušanje

U ovoj ispitnoj cjelini provjerava se pristupnikova sposobnost globalnoga i selektivnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Obrazovni ishodi

Prema nastavnome planu i programu za općeobrazovne predmete u srednjim školama te prema A2 razini ZEROJ-a (2005:62ff.) pristupnik može:

- razumjeti fraze i izraze koji se odnose na područja od neposrednoga interesa (npr., osnovni podatci o njemu, njegovoj obitelji, njegovoj neposrednoj okolini, školi i sl.) ako se govori polako i jasno
- prepoznati temu razgovora koji se vodi u njegovoj nazočnosti ako se govori polako i jasno
- razumjeti osnovni smisao kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, obavijesti i upozorenja
- razumjeti i izvući bitne informacije iz kratkih, snimljenih tekstova koji se bave predvidivim svakodnevnim temama ako su izneseni polako i jasno.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik razumjeti:

- temu teksta, glavne misli/poruke u tekstu
- određene specifične informacije u tekstu.

2.3. Struktura ispita

Ispit iz Njemačkoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

2.3.1. Čitanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 5 skupina zadataka vezanih uz različite tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju razne oblike monoloških i dijaloških kratkih tekstova u pisanome obliku poput kraćih informativnih tekstova (obavijesti, poruka, uputa, upozorenja itd.), kraćih članaka, osobnih pisama, sažetaka, sastavaka, intervjua i slično.

Tekstovi su autentični (ili u manjoj mjeri promijenjeni), što znači da su preuzeti iz raznih autentičnih izvora

kao što su novine, časopisi, knjige, brošure, internet itd. Tematski su bliski dobi, iskustvima i interesima učenika¹¹.

Sadržajno i strukturno su jasni, osobito tekstovi na temelju kojih se provjerava gramatička i leksička kompetencija učenika. U jezičnome su smislu prikladni opisanoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka. Tekstovi sadrže oko 1000 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 1.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kakvoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz taj tekst.

¹¹ v. popis tema u poglavlju *Dodatci*

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline *Čitanja*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje teme teksta, glavnih misli/poruka	zadatci povezivanja	6 kratkih informativnih tekstova (poruka, obavijesti i sl.)	6
2.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	6 kratkih informativnih tekstova ili 1 članak	6
3.	detaljno razumijevanje: razumijevanje pojedinosti u tekstu, osnovnoga i implicitnoga značenja	zadatci povezivanja, zadatci višestrukoga izbora ili zadatci dopunjavanja	intervju, razgovor ili članak	6
4.	detaljno razumijevanje: prepoznavanje prikladnih leksičkih jedinica	zadatci višestrukoga izbora ili zadatci povezivanja	kratki informativni tekst, osobno pismo i sl.	6
5.	detaljno razumijevanje: prepoznavanje i/ili uporaba prikladnih i točnih gramatičkih i/ili leksičkih struktura	zadatci višestrukoga izbora ili zadatci dopunjavanja	kratki informativni tekst, osobno pismo i sl.	6

2.3.2. Pisanje

Pristupnici će dobiti zadatak u kojem treba napisati kratki tekst (npr., osobno pismo, elektroničku poštu i slično) duljine od **60** do **80** riječi:

- s pomoću sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja) i/ili
- s pomoću verbalnoga predloška (npr., poruke, pisma, oglasa i sl.).

Sadržajne odrednice (natuknice ili pitanja) za pisanje odnose se na dijelove teme o kojoj pristupnik treba pisati, a verbalni predložak poticaj je za razmišljanje i/ili je jezična pomoć pri razradbi teme.

U uputi za pisanje precizira se komunikacijska situacija, tekstna vrsta, tema, potencijalni čitatelj i odnos autora teksta i čitatelja. Zadatak je u skladu s temama¹².

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline *Pisanja*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	izvršenje zadatka i uporaba jezika	kratki sastavak od 60 do 80 riječi	1	20

Tablica 3. Struktura ispitne cjeline *Slušanja*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje teme teksta, glavne misli/poruke	zadatci povezivanja	5 kratkih tekstova (npr., poruka, obavijesti i sl.)	5
2.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	5 kratkih razgovora	5
3.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	1 razgovor	5
4.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora	1 priča, opis ili obavijest	5

¹² v. popis tema u poglavlju *Dodatci*

2.3.3. Slušanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 4 skupine zadataka vezanih uz različite slušne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju razne oblike kratkih monoloških i dijaloških tekstova kao što su, primjerice, poruke i obavijesti, kratke priče i opisi, kratki razgovori i slično.

Tekstovi su autentični ili malo prilagođeni. Govore ih jedan ili više izvornih govornika standardnim njemačkim jezikom. Tematski su bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika, a govore o predvidivim svakodnevnim temama¹³.

U jezičnome su smislu prikladni opisanoj jezičnoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 3.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kakvoj vrsti teksta te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

¹³ v. popis tema u poglavlju *Dodatci*

2.4. Tehnički opis ispita

2.4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Njemačkoga jezika je pisani i traje ukupno **130 minuta**.

Ispitne cjeline *Čitanja* i *Pisanja* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanja*. Za rješavanje ispitne cjeline *Čitanja* i ispitne cjeline *Pisanja* predviđeno je **100 minuta**.

Ispitna cjelina *Slušanja* traje približno **30 minuta** uključujući i 5 minuta za prijepis odgovora na list za odgovore.

Vremeni provedbe bit će objavljen u *Vodiču kroz ispite državne mature* te na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Čitanje i Pisanje

Pristupnici dobivaju sigurnosnu vrećicu u kojoj je *ispitna knjižica*, *list za odgovore*, *dva lista za ocjenjivače* te *list za koncept*. U ispitnoj knjižici su tekstovi i zadatci kojima se ispituje razumijevanje teksta čitanjem, zadatak kratkoga sastavka kojim se provjerava pisana produkcija pristupnika i list za čistopis. Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročitaju upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Čitanje ovih uputa je bitno jer je u njima naznačen i način obilježavanja, odnosno upisivanja točnih odgovora.

Zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora u ispitnoj cjelini *Čitanja* pristupnici rješavaju obilježavanjem slova točnih odgovora među ponuđenima. Slova točnih odgovora obilježavaju se znakom X. Ako u zadatcima pristupnik obilježi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula)

bodova bez obzira na to što je među obilježenima i točan odgovor.

Zadatke dopunjavanja u ispitnoj cjelini *Čitanja* pristupnici rješavaju upisivanjem riječi na predviđeno mjesto koje je naznačeno u uputi. Prostor s naznačenim brojem bodova popunjava ocjenjivač.

Za rješavanje zadatka kratkoga sastavka (pisanje poruke) pristupnici mogu rabiti list za koncept, ali na kraju moraju odgovor čitko prepisati na list za čistopis.

Slušanje

Pristupnici dobivaju sigurnosnu vrećicu u kojoj je *ispitna knjižica* i *list za odgovore*. Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročitaju upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Čitanje ovih uputa je bitno jer je u njima naznačen i način obilježavanja točnih odgovora.

Provedba ispitne cjeline *Slušanja*¹⁴

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 30 minuta uključujući vrijeme za prijepis odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta, pristupnici čitaju upute za rješavanje zadatka i pitanja u zadatku.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok slušaju, pristupnici pišu odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju imaju 5 minuta da ih prepisu na list za odgovore.

Zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora u ispitnoj cjelini *Slušanja* pristupnici rješavaju

¹⁴ Nakon što dežurni nastavnik pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, pušta audiosnimku i ne zaustavlja ju do kraja provedbe ove ispitne cjeline. Snimljene su sve upute za rješavanje zadataka, sve predviđene stanke za čitanje zadataka te uputa za rješavanje zadataka, kao i svi tekstovi za prvo i ponovljeno slušanje.

obilježavanjem slova točnih odgovora među ponuđenima. Slova točnih odgovora obilježavaju se znakom X. Ako u zadacima pristupnik obilježi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među obilježenima i točan odgovor.

2.4.3. Pribor

Tijekom pisanja ispita iz Njemačkoga jezika na osnovnoj razini dozvoljena je uporaba samo kemijske olovke plave ili crne boje. Niti u jednome dijelu ispita pristupnicima ne će biti dopušteno rabiti rječnik.

2.5. Opis bodovanja

Uspješnost pristupnika na ispitu određuje se tako da ostvareni bodovi u svakoj od triju cjelina u ukupnome rezultatu sudjeluju s određenim udjelom.

Udio ispitnih cjelina u ukupnome uspjehu na ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Udio ispitnih cjelina u ispitu

Čitanje	40%
Pisanje	30%
Slušanje	30%

2.5.1. Vrednovanje ispitne cjeline Čitanja

Bodovi: Svako pitanje donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **30** bodova.

U zadatku dopunjavanja priznavat će se samo gramatički i pravopisno točno napisana rješenja, ali i gramatički i pravopisno točni sinonimi koji odgovaraju danomu kontekstu. Ako pristupnik u zadacima povezivanja i višestrukoga izbora obilježi više od jednoga rješenja za isto pitanje, ne će mu se priznati niti jedno rješenje kao točan odgovor.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 40%

2.5.2. Vrednovanje ispitne cjeline Pisanja

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 30%

Vrednovanje zadatka obavljaju obučeni ocjenjivači na temelju pripremljene analitičke ljestvice za ocjenjivanje koja uključuje dva osnovna kriterija:

1. Izvršenje zadatka

2. Jezik.

Navedeni se kriteriji detaljno opisuju nizom opisivača.

Ljestvica za ocjenjivanje zadatka kratkoga sastavka prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za ocjenjivanje zadatka kratkoga sastavka

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	JEZIK
10	Sve tri sadržajne odrednice su u potpunosti razrađene.	Tekst je potpuno razumljiv usprkos mogućim manjim pogreškama. Dobar raspon i uporaba vokabulara/struktura
9		
8	Dvije sadržajne odrednice su u potpunosti razrađene, a jedna djelomično.	Tekst je lako razumljiv usprkos pogreškama. Dobar raspon i uporaba vokabulara/struktura
7		
6	Dvije sadržajne odrednice su u potpunosti razrađene, a jedna je zanemarena. Ili: Sve tri sadržajne odrednice su djelomično razrađene.	Tekst je razumljiv usprkos brojnim pogreškama. Dostatan raspon vokabulara/struktura uz djelomično prikladnu uporabu
5		
4	Jedna sadržajna odrednica je u potpunosti razrađena, jedna djelomično, a jedna je zanemarena.	Tekst je na mjestima teško razumljiv uz brojne pogreške. Nedostatan raspon vokabulara/struktura uz djelomično prikladnu uporabu
3		
2	Jedna sadržajna odrednica je u potpunosti razrađena, a dvije su zanemarene.	Tekst je u cjelini teško razumljiv uz vrlo brojne pogreške. Nedostatan raspon vokabulara/struktura uz neprikladnu uporabu
1		
0	Sadržaj teksta ne odnosi se niti u jednome svojem dijelu na postavljeni zadatak ili je tekst nerazumljiv.	

- Maksimalni broj bodova je 20; 10 bodova za izvršenje zadatka i 10 bodova za jezik.
- Ako ocjenjivač/ocjenjivačica misli da je odgovor između, primjerice, 8 i 6, može dodijeliti 7 bodova.
- Bodovi se oduzimaju ako pristupnik napiše premalo riječi:
 - za samo 40 do 59 riječi oduzima se 1 bod
 - za manje od 39 riječi oduzimaju se 2 boda.
- Riječi se broje po načelu po kojem ih broji računalo

– riječi su odvojene prazninama. Skraćenice se broje kao jedna riječ. U broj riječi ne ubrajaju se ponavljanja (osim određenoga i neodređenoga člana) i osobna imena.

Bodovi se također oduzimaju ako nedostaju elementi tekstne vrste, primjerice za pismo – mjesto i datum, oslovljavanje, pozdrav i potpis:

- ako nedostaje 1 element oduzima se 0,5 boda
- ako nedostaju 2 elementa ili više njih oduzima se 1 bod

2.5.3. Vrednovanje ispitne cjeline *Slušanja*

Bodovi: Svako pitanje donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova. Ako pristupnik na pitanje u kojem se traži samo jedan odgovor ponudi više od jednoga rješenja, ne će mu se priznati niti jedno rješenje kao točan odgovor.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 30%

2.6. Primjeri zadataka

U ovome su poglavlju primjeri različitih vrsta zadataka¹⁵. Uz svaki primjer zadatka navedeno je što se ispituje, točan odgovor te način bodovanja.

2.6.1. Primjer zadatka povezivanja¹⁶

Sie hören fünf kurze Texte (1-5) auf einem Anrufbeantworter. Was will die Person? Verbinden Sie die Sätze (A-F) mit den Texten. Ein Satz passt zu keinem Text. Markieren Sie die richtige Antwort.

1 _____	A. Ruf mich an.
2 _____	B. Besuch mich.
3 _____	C. Gehen wir aus.
4 _____	D. Warte auf mich.
5 _____	E. Hol mich ab.
	F. Schreib mir.

Transkript

1. Hi. Ich habe zwei Karten für heute Abend reserviert. Ich werde um 8 Uhr vor dem Kino sein, freue mich auf den gemeinsamen Abend. Bis bald.
2. Hallo Bernd, liest du denn deine elektronische Post nicht mehr? Ich brauche dringend eine Antwort auf meine E-Mail von gestern!

3. Hallo Peter. Der Bus kommt erst um neun Uhr an. Ich werde bestimmt kommen, nur etwas später. Geh bitte nicht ohne mich los. Tschüss.
4. Hi, leider kann ich heute nicht mehr ausgehen. Warum kommst du nicht zu mir? Wir können uns einen Film ansehen. Bis dann.
5. Ingo, ich muss noch heute Abend mit dir sprechen. Es gibt ein Problem. Meine Telefonnummer weißt du. Danke.

Napomena! Uz zadatke, kojima se provjerava slušanje s razumijevanjem, ne će se navoditi riješeni primjer (0).

TOČNI ODGOVORI: 1 C, 2 F, 3 D, 4 B, 5 A

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje glavnih misli/poruka

BODOVANJE:

- 1 bod – svi točni odgovori (ukupno 5 bodova)
0 bodova – netočan odgovor, izostanak odgovora ili ako obilježite više odgovora za svako pitanje

¹⁵ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnim stranicama Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja pod poveznicom *Provedeni ispiti*.

¹⁶ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Slušanja*.

2.6.2. Primjeri zadatka višestrukoga izbora¹⁷

Lesen Sie den Text. Welche Aussage **A**, **B**, oder **C** ist richtig? (**0**) ist ein Beispiel. Markieren Sie die richtige Antwort.

Wie wir essen? Einfach und gut.

In unserer Familie wird nicht einfach nur gegessen, sondern wir essen möglichst immer zusammen, natürlich vor allem am Wochenende und natürlich vor allem zu Mittag. Ein gemeinsames Frühstück ist eher selten, meine Eltern stehen auch samstags und sonntags schon zwischen 6 Uhr und 7 Uhr auf und wir Kinder schlafen bis 9 oder 10 Uhr. Zum Frühstück esse ich am liebsten Marmeladenbrote, Vater isst auch Wurst und Käse, meine Mutter und meine Schwester am liebsten Müsli und wir alle wollen am Sonntag unser weich gekochtes Frühstücksei.

Das Mittagessen gibt es um 13 Uhr, während der Woche um 14 Uhr, wenn wir aus der Schule kommen. Übrigens, bei uns kocht der Vater. Er ist jetzt schon eine ganze Zeit arbeitslos und macht deshalb den Haushalt. Mein Vater bereitet keine Vorspeisen zu. Suppen kennen wir schon seit zwei Jahren nicht mehr. Meistens gibt's was Italienisches: Lasagne, Pizza oder Nudeln mit irgendeiner Soße. Am Sonntag kocht Mutter. Dann gibt es irgend etwas mit Fleisch, manchmal mit Bratkartoffeln und hinterher immer rote Grütze mit Vanillesoße. Und am Abend gibt es dann wieder Brot mit Wurst und Käse dazu Tee und mein Vater macht für meine Mutter die Reste vom Mittagessen warm. Ach ja, das hätte ich fast ganz vergessen. Wir sind natürlich alle irgendwann mal auf Diät. Dann gibt es Reis- oder Obsttage und Salate, Salate, Salate.

Beispiel:

- 0** Die Familie isst
- A.** nur während der Woche zusammen
- B.** nie zusammen.
- C. häufig zusammen.**
- 1** Sonntags
- A.** sind die Eltern früher als die Kinder wach.
- B.** stehen alle fast gleichzeitig auf.
- C.** stehen die Kinder erst zum Mittagessen auf.
- 2** Sonntags essen alle
- A.** Wurst und Käse.
- B.** Müsli.
- C.** ein Ei.
- 3** Der Vater kocht, weil
- A.** er es am besten kann.
- B.** er keine Arbeit hat.
- C.** seine Frau schlecht kocht.
- 4** Der Vater kocht gerne
- A.** chinesisches.
- B.** rote Grütze.
- C.** Spaghetti.
- 5** Am Sonntag gibt es
- A.** eine Suppe als Vorspeise.
- B.** Fleisch als Hauptspeise.
- C.** Schokoladenpudding als Nachspeise.

¹⁷ Primjeri zadatka preuzeti su iz ispitne cjeline *Čitanja*.

6 Am Abend

- A.** essen alle Reste vom Mittagessen.
- B.** isst Mutter Reste vom Mittagessen.
- C.** isst Vater Reste vom Mittagessen.

TOČNI ODGOVORI: 1 A, 2 C, 3 B, 4 C, 5 B, 6 B

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – svi točni odgovori (ukupno 6 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, izostanak odgovora ili ako obilježite više odgovora za svako pitanje

2.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja¹⁸

Lesen Sie und ergänzen Sie die E-Mail. Für jede Lücke **(1-6)** schreiben Sie nur **ein Wort**.

(0) ist ein Beispiel.

Schreiben Sie die richtigen Antworten **nur hier** im Prüfungsbuch auf die Linien **unter dem Text**.

Hallo Daniel,

Was ist los mit dir? Warum meldest du **(0)** dich nicht? Spielst du immer noch in deiner Band? Bei mir **(1)** _____ es einiges zu erzählen. Ich mache jetzt in der Gruppe "Junge Autoren" mit. Wir schreiben Gedichte und kurze Texte. Es **(2)** _____ wirklich Spaß. Dann lesen wir unsere Texte vor und alle

sagen ihre Meinung dazu. Am letzten Samstag **(3)** _____ wir durch unseren Park spazieren gegangen und danach **(4)** _____ wir Gedichte zum Thema "Frühling" geschrieben. Alle waren von meinen Texten begeistert, besonders Mia. Du weißt doch, **(5)** _____ ich sie sehr nett finde. Meine Gedichte findest du unter www.thom-bern.com. Willst du sie lesen? Es interessiert mich, ob sie **(6)** _____ gefallen. Melde dich bald.

Tschüss
dein Thomas

TOČNI ODGOVORI: 1 gibt, 2 macht, 3 sind, 4 haben, 5 dass, 6 dir

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: prepoznavanje i/ili uporaba prikladnih i točnih gramatičkih i/ili leksičkih struktura

BODOVANJE:

1 bod – svi točni odgovori (ukupno 6 bodova)

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

¹⁸ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Čitanja*.

2.6.4. Primjer zadatka kratkoga sastavka¹⁹

Lesen Sie den Brief von Ihrem deutschen Freund Max.

München, den 4. März 2016

Hallo,
ich freue mich immer auf deine Briefe. Schreib mir mehr über dein Wochenende.

Wohin gehst du am liebsten am Wochenende?

Was machst du dort?

Mit wem bist du dann zusammen?

Schreib bitte bald zurück, ich bin schon ganz neugierig.

Bis bald

dein Max

Antworten **Sie auf diesen Brief**.

Schreiben Sie **zu jeder Frage** mehrere Sätze.

Schreiben Sie **60-80** Wörter.

Wenn Sie weniger Wörter schreiben, bekommen Sie weniger Punkte.

BODOVANJE: prema ljestvici za ocjenjivanje²⁰, ukupno 20 bodova

¹⁹ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Pisanja*.

²⁰ v. poglavlje *Opis bodovanja*

3. DODATCI

3.1. Priprema za ispit

Nastavnici bi za uspješno pripremanje pristupnika za ispit iz Njemačkoga jezika trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Pristupnike bi trebalo uputiti da detaljno prouče *Vodič za učenike* (www.ncvvo.hr). Bitno je napomenuti da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje značajno od metoda i postupaka kojima se nastavnici služe u poučavanju Njemačkoga jezika. Treba pronaći odgovarajući odnos između aktivnosti koje su usmjerene na poučavanje jezika i aktivnosti koje pretpostavljaju dobru pripremljenost pristupnika za ispit.

U svakome slučaju, naglasak treba stalno biti na poučavanju jer će samo tako pristupnik steći dostatnu razinu komunikacijske jezične kompetencije u njemačkome jeziku da bi položio ispit na željenoj razini.

3.1.1. Kako pripremiti pristupnike za ispitnu cjelinu *Čitanja*

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju dosta mogućnosti za razvijanje sposobnosti razumijevanja teksta čitanjem. Unatoč tomu, treba ih poticati na samostalno čitanje tekstova iz raznih izvora – knjiga, dnevnih novina, časopisa i interneta koji je osobito popularan medij i dostupan većini pristupnika.

Priprema za ovaj dio ispita uključuje sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta čitanjem, osvješćivanje o procesu čitanja te poučavanje ključnim strategijama rješavanja pojedinih tipova zadataka.

Sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja čitanjem na ovoj razini uključuje obradbu širega spektra općih i stručnih tema te raznih žanrova tekstova. Bitno je ne baviti se isključivo intenzivnim, nego još u većoj mjeri ekstenzivnim čitanjem koje će pristupnicima omogućiti širenje raspona vokabulara i gramatičkih struktura te doprinijeti razvijanju ne samo receptivnih, već i produktivnih vještina.

Važno je varirati vrste zadataka za provjeru razumijevanja teksta čitanjem. Osim zadataka zatvorenoga tipa, koji su više zastupljeni u ovome dijelu ispita, pristupnicima treba davati i zadatke otvorenoga tipa.

Rasvjetljavanje procesa razumijevanja pročitanaoga teksta olakšat će pristupnicima rješavanje zadataka. Taj proces ima puno dodirnih točaka s procesom slušanja. Za razumijevanje teksta u cjelini i rješavanje zadataka uz tekst često nije potrebno razumjeti svaku riječ, izraz ili čak cijelu rečenicu. U razumijevanju teksta čitanjem i slušanjem puno može pomoći aktiviranje pristupnikova tematskoga i jezičnoga predznanja.

Ohrabrit će ih i motivirati spoznaja da o tekstu znaju više nego što misle. Da bi bili u mogućnosti aktivirati potrebna jezična predznanja, potrebno je s pristupnicima uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi s pomoću konteksta, pravila o tvorbi riječi te internacionalizama, germanizama i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (strukture odlomaka, elemenata kohezije i koherencije) također će im pomoći u razumijevanju teksta i rješavanju određenih zadataka.

Da bi u ovome dijelu ispita bili još uspješniji, pristupnike treba upoznati s vrstama zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta čitanjem i strategijama koje će im pomoći da ih uspješno riješe.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnicima treba skrenuti pozornost da prije čitanja teksta pročitaju pitanja i razmisle o mogućim točnim odgovorima, a zatim da pročitaju tekst i u njemu potraže potvrdu o točnosti svojih pretpostavki.

Vrlo je bitno upozoriti pristupnike da su i ometači logički povezani sa sadržajem teksta te da im samo pažljivo čitanje teksta, osobito u slučaju implicitnih značenja, može pomoći u izboru točnoga odgovora. Obilježavanje više od jednoga odgovora u pojedinome pitanju ne će im donijeti bodove.

I u zadacima povezivanja treba pažljivo pročitati pitanja koja su u obliku izjavnih ili upitnih rečenica, izraza i sl., a zatim potražiti u tekstovima ključne riječi ili izraze koji povezuju pitanja i tekstove.

I ovdje je nužno obratiti pozornost na sadržaj ometača i njihov broj te podcrtati ključne riječi u tekstu na temelju kojih pristupnik misli da je ponuđeni odgovor i točan odgovor. To pristupniku olakšava odabir pravoga odgovora, a i omogućuje bržu provjeru rješenja.

Za uspješno rješavanje zadatka dopunjavanja treba prvo pročitati cijeli tekst te posebnu pozornost obratiti na riječi/rečenice ispred i iza praznine. Nakon toga treba odlučiti koja riječ po svojem značenju i gramatičkim obilježjima najbolje odgovara praznini u tekstu.

Budući da ovaj dio ispita sadrži veći broj zadataka koje treba riješiti u zadanome vremenu, pristupnici trebaju voditi računa o pravilnoj raspodjeli vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Ne bi se smjelo dogoditi da se predugo zadrže na rješavanju određenih zadataka i na kraju niti ne pokušaju riješiti preostale zadatke. Dobro bi bilo da na početku ovoga dijela ispita pogledom prijeđu preko svih zadataka i utvrde koji su im zadatci lakši, a koji teži te se prvo

posvete rješavanju lakših zadataka, što će ih motivirati za rješavanje preostalih, težih zadataka. To štedi vrijeme.

3.1.2. Kako pripremiti pristupnike za ispitnu cjelinu *Slušanja*

U pravilu, dio ispita posvećen provjeri razumijevanja teksta slušanjem pristupnici smatraju težim dijelom ispita. Mogući razlozi za tu negativnu percepciju su nedostatna količina auditivnih materijala uz određene udžbenike te općenito slaba izloženost pristupnika njemačkomu jeziku u našoj zemlji. Međutim, sustavna i kvalitetna priprema pristupnika može značajno ublažiti pa i otkloniti njihov strah od ovoga dijela ispita.

Vrlo važni elementi pripreme pristupnika za ovaj dio ispita su:

- razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja slušanjem
- osvježavanje pristupnika o procesu slušanja
- poučavanje pristupnika strategijama za uspješno rješavanje zadataka za provjeru razumijevanja teksta slušanjem.

Zbog slabe izvannastavne izloženosti pristupnika njemačkomu jeziku, potrebno je u nastavi Njemačkoga jezika staviti veći naglasak na primjenu auditivnih materijala. S pristupnicima treba obrađivati raznovrsne monološke i dijaloške slušne tekstove koje govore izvorni govornici standardnim njemačkim jezikom.

Primjeri takvih tekstova i pratećih zadataka za provjeru razumijevanja mogu se naći na internetu (www.ncvvo.hr/drzavnamatura/web/public/nacionalni08, www.goethe.de, www.test-daf.de i dr.).

Ako nedostaje pripremljenih auditivnih materijala, uvijek ih je moguće izraditi, a u izradbi, uz kolege, mogu pomoći i sami pristupnici nakon što ih se detaljno upozna s tim što se ispituje (koje se podvještine ispituju) i kako se ispituje (kojim vrstama zadataka).

Treba slušati tekstove sa svrhom globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta. Ako pristupnici nisu navikli na slušanje različitih govornika, u početku trebaju slušati sporije izgovorene tekstove, a zatim i tekstove koji su izgovoreni prirodnim tempom, uz pozadinsku buku. Pristupnike je nužno potaknuti na slušanje glazbe na njemačkome jeziku, praćenje njemačkih televizijskih programa i razgovor s izvornim govornicima njemačkoga jezika, bilo u okviru njihovih školskih obveza, bilo u slobodno vrijeme.

Važan čimbenik u razvijanju pristupnikovih sposobnosti slušanja jest osvještavanje pristupnika o procesu slušanja. Pristupnici će proces slušanja, ali i sam proces rješavanja određenih vrsta zadataka najlakše razumjeti kroz razgovor o tome kako su riješili određena pitanja u zadatku. Bitno je da u tom razgovoru postanu svjesni kako vrlo često nije potrebno razumjeti svaki glas, slog, svaku riječ, frazu ili rečenicu da bi se razumjelo značenje teksta kao cjeline. Važnije je aktiviranje predznanja o temi te stvaranje pretpostavki o tome što bi govornici mogli reći.

U tom je smislu dobro pristupnike upozoriti da se ne uznemire ako ne čuju ili ne razumiju određenu riječ. Treba nastaviti slušati tekst, pokušati razumjeti opću poruku i nju povezati s onim što mislimo da je rečeno.

Upoznatost s postupkom i strategijama rješavanja raznih zadataka za provjeru razumijevanja teksta slušanjem ključan je preduvjet uspješnosti u ovome dijelu ispita.

Prvi korak u rješavanju zadatka jest razumijevanje upute za rješavanje zadatka.

Uputa sadrži bitne informacije o temi, govornicima i situaciji te objašnjenje što treba učiniti u određenome zadatku. Osobitu pozornost treba obratiti na informacije koje pristupnik može iščitati iz pitanja i ponuđenih odgovora, tj. točnoga odgovora i ometača. Na temelju tih informacija može zaključiti o tekstu u cjelini i o pojedinostima teksta koje može očekivati da će čuti u nešto širem kontekstu. Stoga, nije dovoljno pristupnike samo upozoriti da pažljivo poslušaju i pročitaju uputu i pitanja u svakome zadatku, nego je s njima potrebno analizirati razne oblike uputa i pitanja te vježbati njihovo razumijevanje.

Prije svakoga prvoga slušanja teksta, pristupnici imaju vremena pročitati uputu i pitanja u tekstu. Tu činjenicu trebaju dobro iskoristiti jer postavljena pitanja upućuju na sadržaj slušanoga teksta i na redoslijed kojim će čuti tražene informacije.

Pristupnike treba upozoriti da pitanja moraju rješavati već tijekom prvoga slušanja teksta, a da drugo slušanje iskoriste za rješavanje pitanja koja su propustili i za provjeru točnosti svojih rješenja. Bitno je da pristupnici riješe sva pitanja, čak i kada nisu sigurni što su čuli ili razumjeli. Iako pogađanje ne vodi uvijek k točnomu odgovoru, ometači mogu lako prevariti jer su logički povezani sa sadržajem teksta. Bolje je pokušati odgovoriti na pitanje, nego na njega ne odgovoriti. I na kraju, vrlo je važno pristupnicima objasniti postupak prijepisa odgovora na poseban list za odgovore. Nepažnja ili nepotrebna žurba mogu dovesti do pogrešaka pri prijepisu odgovora, a time i do bespotrebnoga gubitka bodova u ovome dijelu ispita.

3.1.3. Kako pripremiti pristupnike za ispitnu cjelinu *Pisanja*

U ovome dijelu ispita pristupnicima je najvažnije omogućiti da što više i češće uvježbavaju pisanje raznih tekstnih vrsta, a osobito onih koje se mogu pojaviti u ovoj ispitnoj cjelini. No, prije nego što se s pristupnicima počne intenzivno vježbati pisanje raznih tekstova, treba ih upoznati s procesom pisanja teksta te ih postupno voditi kroz sve etape toga procesa.

Jedan od prvih koraka u procesu pisanja jest razumijevanje zadatka. Pristupnicima se u tome može pomoći tako da se s njima detaljno proanaliziraju razni zadatci pisanja s pomoću ovih pitanja:

- Koju vrstu teksta treba napisati?
- Komu treba pisati?
- O čemu treba pisati, tj. koju vrstu informacije treba uključiti u tekst?
- Što sve treba navesti vezano za tu informaciju?
- Koliko dugačak treba biti tekst?

Pristupnike je dobro potaknuti da u uputi zadatka obilježe ključne riječi koje im pružaju odgovor na ta pitanja jer ona izravno upućuju na ono što u zadatku treba obaviti. Neobavljanje dijela zadatka može značajno umanjiti njihovu uspješnost u ovome dijelu ispita.

Preduvjet nastanka dobrog teksta je prethodna izradba koncepta. Pristupnici uglavnom nisu svjesni svrhovitosti izradbe koncepta teksta. U njegov značaj uvjerit će se tek ako se s njima sustavno vježba priprema kratkoga, jasno strukturiranoga koncepta koji će sadržavati natuknice koje se mogu lako oblikovati u rečenice.

Analiza nekoliko primjera tekstova nastalih bez koncepta, osvijestit će pristupnicima potrebu organiziranja njihovih misli i ideja prije pisanja teksta.

U nastavku je s pristupnicima korisno vježbati povezivanje rečenica s pomoću odgovarajućih kohezivnih sredstava, oblikovanje i prikladnu razradbu odlomaka u tekstu te povezivanje odlomaka u tekst. Da bi pristupnici prikladno oblikovali i razradili tekst, treba ih upoznati s obilježjima različitih tekstnih vrsta (npr., pisma, sastavaka i sl.) koje se mogu pojaviti u ispitu. Najbolji način za to je usporedba i analiza uzoraka različitih tekstnih vrsta.

Vrlo važna etapa u procesu pisanja je čitanje teksta. Pristupnici trebaju napisani tekst prvo pročitati kako bi provjerili jesu li logičkim redoslijedom u njega unijeli sve potrebne informacije/ideje. Nakon toga još jednom trebaju pročitati tekst kako bi ispravili gramatičke, pravopisne i stilske pogreške.

Tijekom procesa nastanka teksta, a i nakon što je oblikovana završna inačica teksta, pristupnicima treba dati povratnu informaciju o kvaliteti njihova uratka. Povratna informacija može se dati u vidu komentara ili ocjena s obzirom na određene kriterije. S tim u vezi bilo bi dobro pristupnike detaljno upoznati s kriterijima vrednovanja opisanim u ispitnome katalogu.

Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka tijekom vježbanja. Kao i u dijelu ispita posvećenom razumijevanju teksta čitanjem, tako je i ovdje pravilno raspoređivanje vremena jedan od vrlo važnih čimbenika za uspjeh. Koliko će vremena pristupniku trebati za pojedini korak je individualno, ali bi svaki pristupnik trebao postati svjestan ključnih koraka u procesu pisanja teksta – detaljnoga čitanja zadatka, prikupljanja ideja, izradbe koncepta, pisanja teksta, provjere napisanoga teksta i prepisivanja teksta te činjenice da vježbom može postići željenu brzinu u pisanju dobrog teksta.

3.1.4. Upute i priprema za pisanje sastavka na višoj razini

1. Proučite ljestvicu za ocjenjivanje.

Ljestvicu možete naći na internetu (www.ncvvo.hr). Ljestvica za ocjenjivanje uključuje 4 osnovna kriterija za ocjenjivanje sastavka. To su:

A. Izvršenje zadatka

Sastavak treba imati: uvod, glavni dio i zaključak. Treba odgovoriti na sve dijelove zadatka. Glavne misli treba poduprijeti argumentima i/ili primjerima koji će ih podržati.

B. Koherencija i kohezija

Misli treba iznositi u takvome slijedu kojega će čitatelj lako moći pratiti. Pritom treba rabiti riječi i fraze koje će iznesene misli dobro logički povezati.

C. Vokabular

Vokabular treba biti primjeren i raznovrstan. Ponavljanja riječi i fraza treba izbjegavati. Preporučuje se uporaba idiomatskih izraza.

D. Gramatika

Gramatičke strukture trebaju biti raznovrsne i prikladne.

2. Proučite zadatak.

Schreiben Sie einen Aufsatz zum Thema "Jugendliche und Computer" mit Einleitung, Haupt- und Schlussteil. Gehen Sie im Hauptteil auf folgende Punkte ein:

1. Welche Rolle spielen Computer im heutigen Schulleben der Jugendlichen?

2. Was sind Vor- und Nachteile des Computers im Schulleben?

3. Warum ist der Computer der Freund/Feind des Schülers?

Schreiben Sie **200-250** Wörter. Eine geringere Wortzahl führt zu Punktabzügen.

Die maximale Wortzahl ist nicht begrenzt.

Prema navedenim uputama napišite sastavak koji ima uvod, glavni dio i zaključak. Sastavak treba imati od 200 do 250 riječi, a u taj broj ne ulaze ni osobna imena niti ponovljene riječi ili rečenice. Ako ne napišete traženi broj riječi, oduzet će Vam se bodovi.

Držite se teme. Pišite o onome što se u zadatku traži.

Odgovarajte jasno na sve dijelove zadatka. Ako ne budete pisali o zadanoj temi, oduzet će Vam se bodovi.

- Opišite situaciju. Welche Rolle spielen Computer im heutigen Schulleben der Jugendlichen?
- Iznesite prednosti i nedostatke i obrazložite ih. Was sind Vor- und Nachteile des Computers im Schulleben?
- Izrazite Vaše mišljenje. Warum ist der Computer der Freund/Feind des Schülers?

Jasno izrecite glavne misli i potkrijepite ih objašnjenjima, dokazima ili primjerima.

Oblikujte odlomke:

1. Uvodni dio – najava teme koja slijedi
2. Glavni dio koji će imati tri dijela – prema trima postavljenim pitanjima
 - jedan odlomak u kojem se opisuje situacija
 - jedan odlomak u kojem se navode prednosti i nedostatci
 - jedan odlomak koji sadrži vlastito mišljenje
3. Zaključak.

3. Proučite primjer sastavka i komentar.

Primjer naveden u poglavlju 3.1.6. pokazuje Vam koliki je broj bodova dobio sastavak za svaki od kriterija prema ljestvici za ocjenjivanje. Pročitajte obrazloženje.

4. Vježbajte.

Izaberite nekoliko tema koje su Vam bliske i pišite o njima 75 minuta jer ćete toliko vremena imati i na ispitu. Tako ćete moći provjeriti koliko vremena trebate:

- za pisanje 200-250 riječi (bez uporabe rječnika)
- za planiranje sastavka prije nego što ga počnete pisati
- za pisanje na listu za koncept
- za čitanje napisanoga sastavka
- za provjeru gramatičke i pravopisne točnosti onoga što ste napisali
- za prepisivanje sastavka s lista za koncept.

Za vrijeme vježbanja pridržavajte se uputa za pisanje sastavka na ispitu. Na kraju svakako izbrojite riječi kako biste dobili predodžbu o tome što sve možete reći s 200 do 250 riječi.

5. Kad ispit počne

- Pozorno pročitajte zadatak.
- Razmislite o temi i o čemu točno morate pisati.
- Zapišite na list za koncept svoje ideje, argumente i primjere u obliku natuknica. Isplanirajte svoj sastavak kako biste bili sigurni što želite napisati.
- Posložite svoje misli u logičan slijed.
- Provjerite svoj plan na listu za koncept: logički slijed ideja, argumente koji su poduprti dokazima, primjerima i objašnjenjima i koherentnost odlomaka.

- Napišite svoj sastavak na list za koncept.
 - Napišite uvod. Najavite o čemu ćete pisati u glavnome dijelu.
 - Napišite glavni dio sastavka. Započnite svaki odlomak tematskom rečenicom.
 - Naglasite svoje glavne misli povezujući ih na primjeren način:
 - unutar rečenica (primjerice, *denn, weil, obwohl, indem, nicht nur... sondern auch, sowohl... als auch...*)
 - između rečenica (primjerice, *Zum einen... Zum anderen*)
 - između odlomaka (primjerice, *zuerst, danach... zum Schluss...* itd.).
 - Napišite zaključak. Sažmite glavne misli i napišite svoje osobno mišljenje.
- Pročitajte svoj sastavak na listu za koncept i provjerite jeste li obuhvatili sve što ste planirali u prethodim pripremama, je li tijek misli logičan, ima li pravopisnih, gramatičkih ili stilskih pogrešaka, ponavljaju li se često neki izrazi i jeste li pazili na red riječi u rečenici.
- Prepišite sastavak s lista za koncept i pripazite na opće savjete:
 - uvucite prvi red svakoga odlomka
 - pazite na rukopis.

3.1.5. Upute i priprema za pisanje kratkoga sastavka na osnovnoj razini

1. Proučite ljestvicu za ocjenjivanje.

- Ljestvicu možete naći na internetu (www.ncvvo.hr).
- Ona pokazuje što ocjenjivač vrjednuje u kratkome sastavku.

- Postoje dva kriterija: *Izvršenje zadatka* i *Jezik*.
- Vaša uspješnost ovisi o broju bodova za svaki kriterij.

Što trebate učiniti?

Trebate:

- odgovoriti na sve dijelove zadatka (vidi *Izvršenje zadatka*)
- razraditi sve tri sadržajne odrednice (vidi *Izvršenje zadatka*)
- poredati svoje misli u logičan slijed kojega je lako pratiti (vidi *Jezik*)
- rabiti prikladan vokabular za izražavanje svojih misli (vidi *Jezik*)
- rabiti prikladne gramatičke strukture (vidi *Jezik*).

2. Proučite zadatak.

Lesen Sie den Brief von Ihrem deutschen Freund Max.

München, den 4. März 2016

Hallo,

ich freue mich immer auf deine Briefe. Schreib mir mehr über dein Wochenende.

Wohin gehst du am liebsten am Wochenende? Was machst du dort? Mit wem bist du dann zusammen?

Schreib bitte bald zurück, ich bin schon ganz neugierig.

Bis bald,

dein Max

Antworten Sie auf diesen Brief. Schreiben Sie zu jeder Frage mehrere Sätze. Schreiben Sie 60-80 Wörter.

Wenn Sie weniger Wörter schreiben, bekommen Sie weniger Punkte.

3. Proučite upute.

A. Pišite na zadanu temu.

Uvijek pišite o onome što je zadano u sadržajnim odrednicama (pitanjima) i jasno odgovorite na svaku sadržajnu odrednicu (pitanje).

Primjerice, Wohin gehst du am liebsten am Wochenende? Primjer jasnoga odgovora: Ich gehe am liebsten ins Kino. Primjer nejasnoga odgovora: Ich fahre nach Spanien.

U navedenom je primjeru tema: Das Wochenende.

B. Pazite na tekstnu vrstu.

U navedenom primjeru trebate napisati osobno pismo prijatelju. Prikladno ga oslovite, napišite datum i mjesto, na kraju ga pozdravite i potpišite se.

Ako izostavite obilježja pisma, izgubit ćete bodove na *Izvršenju zadatka*.

C. Razradite sadržajne odrednice (pitanja).

U uputama piše:

Antworten Sie auf diesen Brief.

Schreiben Sie zu jeder Frage mehrere Sätze.

U ljestvici za ocjenjivanje traži se razradba svake sadržajne odrednice (svakoga pitanja).

Primjer

1. Ako je pitanje: Wohin gehen Sie am liebsten am Wochenende?

Primjer odgovora s razradbom: Ich gehe in die Disco. Dort ist es immer schön und interessant.

Primjer odgovora bez razradbe: Ich gehe in die Disco.

2. Ako je pitanje: Mit wem sind Sie dann zusammen?

Primjer odgovora s razradbom: Ich gehe oft mit meinen Freunden aus. Das sind meistens Jungs und Mädchen aus meiner Klasse.

Primjer odgovora bez razradbe: Tja, ich gehe am liebsten mit meinen Freunden aus.

Ako su odgovori minimalni, odnosno bez razradbe, izgubit ćete bodove za *Izvršenje zadatka*.

Ako odgovorite na samo dva pitanja, ne možete dobiti više od šest bodova za *Izvršenje zadatka*. Ako odgovorite na sva tri pitanja kratko ili djelomično, također ne možete dobiti više od šest bodova za *Izvršenje zadatka*.

D. Pridrđavajte se određenoga broja riječi.

U uputama piše: Schreiben Sie 60-80 Wörter.

Nemojte napisati manje riječi jer ćete izgubiti bodove za *Izvršenje zadatka*. Nemojte napisati puno više riječi jer riskirate da napišete nešto što nije povezano sa zadatkom ili ponavljate već rečeno zbog čega ćete izgubiti bodove za *Izvršenje zadatka*. Ponavljanja uključuju prepisivanje rečenica iz teksta zadatka ili nabranje osobnih imena. (Am Wochenende bin ich mit Marko, Ivan, Marina und Sanja zusammen.)

4. Vježbajte.

Izaberite nekoliko poruka i napišite odgovore. Izbrojite riječi da dobijete predodžbu o tome što možete reći u 60 do 80 riječi.

- Pokušajte pisati kratak sastavak 40 minuta jer ćete otprilike toliko vremena imati na ispitu. Tako ćete moći lakše procijeniti koliko Vam vremena treba za pisanje od 60 do 80 riječi (bez uporabe rječnika).
- Za vrijeme vježbanja pridržavajte se uputa za pisanje kratkoga sastavka na ispitu.

- Obvezno vježbajte planiranje kratkoga sastavka i pisanje koncepta.

- Tajna pisanja uspješnoga teksta leži u PLANIRANJU.
- Pisanje razumljivoga, smisleno i logički povezanoga teksta je organizirana djelatnost.
- Znat ćete koliko Vam vremena treba za planiranje kratkoga sastavka i pisanje koncepta.
- Razvijajte svoju vještinu i brzinu planiranja i prikupljanja ideja na određenu temu te organiziranje svojih ideja.

- Dok prikupljate ideje za pisanje i planirate kratki sastavak dovoljno je pisati natuknice/ključne riječi.

5. Provjerite što ste napisali.

Pročitajte sastavak i provjerite:

- Kako tečno čitate svoj kratki sastavak? Morate li koje dijelove čitati dva puta?
- Jeste li napisali sve potrebne informacije/ideje? Je li tijekom misli logičan?
- Pročitajte kratki sastavak još jednom i provjerite:
 - Imate li pravopisnih pogrešaka?
 - Provjerite vokabular. Ponavljaju li se neki izrazi često?
 - Provjerite gramatiku. Imate li pogreške u sročnosti između subjekta i predikata i u redu riječi u rečenici?

Pazite na rukopis. Čitak rukopis pomaže čitatelju i ostavlja dobar dojam. Zato razmislite što ćete napisati i ne pišite prebrzo.

3.1.6. Primjer ocijenjenoga sastavka na višoj razini

Primjer sastavka

1. SASTAVAK: Jugendliche und computer

Heutzutage hat fast jeder einen Computer zu Hause und der Alltag ohne dieses Gerät ist kaum mehr vorstellbar. Man surft, schickt E-Mails, chattet mit Freunden, man hört Musik, spielt Computerspiele, liest sogenannte E-Bücher oder Nachrichten und das alles mit Hilfe eines einzigen Geräts.

Ohne Frage spielt der Computer auch im Schulleben der Jugendlichen eine ziemlich große Rolle, denn er ist eine große Hilfe beim Lernen, zum Beispiel, wenn man auf Probleme mit einer Aufgabe stößt, kann man ganz leicht im Internet nachfragen und nötige Ratschläge und Informationen finden.

Computer hat für die Schüler viele Vorteile; sie können Grammatik und Wortschatz üben, mit einem Mausclick Aufsätze, Referate, Präsentationen und viele andere Materialeien für die Schule finden. Man kann sogar Fremdsprachen lernen und sich mit seinen Freunden, die weit entfernt sind, unterhalten. Am Computer lernt man einfach schneller, leichter und interessanter.

Obwohl sich das alles sehr schön anhört und obwohl der Computer fast perfekt wirkt, muss man sich vor seinen Nachteilen gut in Acht nehmen.

Zu viel sitzen vor dem Computer kann zu suchähnlichen Symptomen führen. Man sieht schon alles blau von dem Computerbildschirm und plötzlich verwechselt man die Realität mit der Virtuallwelt. Die Schule und das Lernen werden immer weniger wichtig. Wegen Zeitmangel werden auch Kontakte, Beziehungen und Freunde verloren und plötzlich besteht das ganze Leben aus irrealen Beziehungen und einer Welt, die nicht wirklich existiert.

Alles in allen kann dieses Gerät sowohl der beste Freund als auch der größte Feind des Schülers sein. Das hängt davon ab wie es benutzt wird. Wenn man ihn benutzt, ohne zu übertreiben, bleibt der Computer nur eine weitere Maschine die zwar sehr hilfreich sein kann, aber nicht das Leben kontrolliert. Wenn man aber nicht mehr von dem Computer wegkommen kann, dann hat man schon ein ernstes Problem. Also, man muss auf der Hut sein.

Immerhin kann man ohne den Computer heute sehr schwer auskommen. Seine hauptsächliche Rolle ist im Leben der Jugendlichen sehr wichtig. Man muss aber die guten und die schlechten Seiten erkennen und sich hauptsächlich zuerst nach der eigenen Vernunft richten und sich den Computer nicht zum Feind machen.

Broj riječi: 347

VREDNOVANJE

KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Izvršenje zadatka	5	Svi su dijelovi zadane teme dovoljno opširno razrađeni. Glavne misli su relevantne, njihova je potpora jasna i relevantna. U potpunosti prikladna tekstna vrsta. Tekst ima prepoznatljiv format s vizualno odvojenih 5 odlomaka: uvod, glavni dio s tri odlomka, te zaključak.
Koherencija i kohezija	5	Slijed misli je jasan. Učinkovita uporaba različitih kohezivnih sredstava.
Vokabular	5	Širok raspon vokabulara. Pogreške (uglavnom pravopisne) se pojavljuju, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
Gramatika	5	Širok raspon struktura za zadatak. Vrlo malo morfosintaktičkih pogrešaka.
UKUPNO	20	

3.2. Opis jezičnoga gradiva za višu razinu ispita

Tematska područja

1. Obitelj i dom, okruženje, odnosi u obitelji
2. Hrana i piće
3. Svakodnevni život i običaji: kupovanje, usluge
4. Škola i učenje
5. Slobodno vrijeme: načini provođenja slobodnoga vremena – film, kazalište, TV, lektira, pop glazba, računalo
6. Odnosi s drugim ljudima: prijateljstvo
7. Stanovanje, život u gradu, na selu, u manjem mjestu
8. Zdravlje i briga o tijelu
9. Sport, zabava, razonoda
10. Posao i obrazovanje: odnos prema radu, izbor zanimanja
11. Odijevanje, modni trendovi, mladi i moda
12. Novac, odnos prema novcu, stjecanje novca
13. Priroda, iz prirodnih znanosti
14. Zaštita okoliša
15. Promet (prometna sredstva, ponašanje u prometu) i putovanja
16. Duhovne i etičke vrijednosti
17. Mediji (zabavni, korisni)
18. Reklama i njezin utjecaj na življenje
19. Život mladih u zemljama njemačkoga govornoga područja
20. Poznate osobe iz zemalja njemačkoga govornoga područja
21. Iz politike

22. Iz povijesti i kulture Hrvatske
23. Iz povijesti i kulture zemalja njemačkoga govornoga područja
24. Geografske, kulturne i društvene osobitosti Hrvatske
25. Tradicionalni blagdani itd.

Gramatičke strukture

MORFOLOGIJA

Imenice

- rod imenica
- deklinacija imenica
- deklinacija imenica izvedenih od pridjeva
- deminutivi
- određivanje roda složenih imenica

Član

- uporaba i deklinacija određenoga i neodređenoga člana te imenica bez člana u određenome kontekstu

Zamjenice

- najučestalije vrste zamjenica i njihova deklinacija

Brojevi

- glavni i redni brojevi i njihova deklinacija
- ostali brojevi (razlomci itd.)

Pridjevi

- atributivna i predikativna uporaba pridjeva
- deklinacija pridjeva
- stupnjevanje pridjeva
- pridjevi izvedeni od participa prezenta i participa perfekta

- rekcija pridjeva (uporaba prijedloga uz određene pridjeve)

Glagoli

- konjugacija jakih i slabih glagola u prezentu, perfektu, preteritu, pluskvamperfektu²¹, futuru I. i futuru II.
- konjugacija modalnih glagola u prezentu, preteritu i perfektu
- konjugacija pomoćnih glagola u prezentu, preteritu i perfektu
- konjugacija djeljivih glagola i glagola s povratnom zamjenicom
- pasiv: prezent i preterit
- konjunktiv preterita pomoćnih, modalnih, jakih i slabih glagola
- *würde* + infinitiv glagola
- particip prezenta i particip perfekta
- infinitiv glagola + zu
- imperativ
- slaganje vremena
- rekcija glagola
- izražavanje tvrdnje, naslućivanja i vjerojatnosti s pomoću modalnih glagola

Prijedlozi

- prijedlozi s dativom, s akuzativom, s dativom i akuzativom, s genitivom

²¹ Tematski sadržaji koje pristupnik iz srednjih strukovnih škola treba dodatno obraditi kako bi mogao uspješno položiti ispit na višoj razini naznačeni su sivom bojom.

Prilozi

- glavne vrste priloga
- komparacija priloga
- *hin und her* i njihove složenice u kombinaciji s glagolima
- zamjenički i upitni prilozi za osobe i stvari

Partikule i rečenični ekvivalenti

- *ja, nein, doch, bitte, danke...*

SINTAKSA

- red riječi u izjavnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici
- red riječi u nezavisnosloženoj i zavisnosloženoj rečenici te u inverziji
- neupravni govor
- izražavanje želje i zapovijedi
- zu + infinitiv

Rečenice

- nezavisnosložene rečenice s pripadajućim veznicima
- subjektne i objektne rečenice (veznici *dass, ob*)
- vremenske rečenice (*als, bevor, bis ehe, nachdem, seit, solange, während, wenn...*)
- uzročne rečenice (*weil, da*)
- pogodbene rečenice: realne i irealne za sadašnjost i budućnost
- namjerne rečenice s *damit* te skraćene s *um + zu + infinitiv*
- dopusne rečenice (*obwohl*)
- posljedične rečenice (*so dass, als dass, dass*)

- poredbene rečenice (*wie, als, als ob, als wenn, je desto*)
- načinske rečenice (*indem, statt dass, ohne dass*)
- odnosne rečenice
- skraćivanje zavisnih rečenica
- neupravni govor s konjektivom
- infinitivna grupa kao obvezna dopuna određenim glagolima

Jezične funkcije

Uspostavljanje društvenih odnosa

(npr., oslovljavanje nekoga, predstavljanje, pozdravljanje, pozivanje, prihvaćanje ili odbijanje poziva, ispričavanje, javljanje na telefonski poziv, izražavanje zahvalnosti)

Određivanje odnosa (npr., traženje, davanje i odbijanje dopuštenja, traženje i davanje savjeta, upozoravanje, pohvaljivanje)

Uspostavljanje komunikacije (npr., postavljanje izravnih pitanja, izražavanje nerazumijevanja ili nepoznavanja nečega)

Izražavanje stavova (npr., suglasnosti, nakane, sumnje, pretpostavki)

Izražavanje želja, molbi i sl. (npr., čestitanje, ispunjenje ili odbijanje molbi, izricanje ponuda, prihvaćanje ponuda, odbijanje ponuda)

Pitanja i izražavanje o osjećajima, mišljenjima i sl. (npr., izražavanje slaganja, negodovanja, sklonosti, straha, radosti, nesigurnosti, ravnodušnosti, (ne)zadovoljstva, nade, žalosti, ogorčenja, ljutnje itd.)

Poticanje radnji, odnosno isticanje propusta

(npr., izdavanje naredbi, molba za pomoć, pružanje pomoći, izražavanje sposobnosti ili nesposobnosti, izražavanje zabrane)

Davanje ili traženje obavijesti (npr., izvještavanje, prepričavanje, objašnjavanje, imenovanje, opisivanje izgleda, osobitosti – opisivanje stanja, navođenje svrhe uporabe, iznošenje vlastitoga mišljenja i mišljenja drugih osoba)

3.3. Opis jezičnoga gradiva za osnovnu razinu ispita

Tematska područja

1. Osobni podatci
2. Obitelj i dom, okruženje
3. Svakodnevni život i običaji
4. Škola i učenje
5. Slobodno vrijeme, zabava
6. Promet i putovanja
7. Odnosi s drugim ljudima
8. Zdravlje i briga o tijelu
9. Posao i obrazovanje
10. Kupovanje
11. Hrana i piće
12. Usluge
13. Vrijeme
14. Povijest, kultura i civilizacija, tradicionalni blagdani itd.

Gramatičke strukture

MORFOLOGIJA

Imenice

- rod imenica
- deklinacija imenica
- deminutivi
- određivanje roda složenih imenica

Članovi

- uporaba i deklinacija određenoga i neodređenoga člana te imenica bez člana u određenome kontekstu

Zamjenice

- najučestalije vrste zamjenica i njihova deklinacija

Brojevi

- glavni i redni brojevi i njihova deklinacija
- ostali brojevi (razlomci itd.)

Pridjevi

- atributivna i predikativna uporaba pridjeva
- deklinacija pridjeva
- stupnjevanje pridjeva
- pridjevi izvedeni od participa prezenta i participa perfekta
- rekcija pridjeva (uporaba prijedloga uz određene pridjeve)

Glagoli

- konjugacija jakih i slabih glagola u prezentu, perfektu, preteritu i futuru I.
- konjugacija modalnih glagola u prezentu, preteritu
- konjugacija pomoćnih glagola u prezentu, preteritu i perfektu
- konjugacija djeljivih glagola i glagola s povratnom zamjenicom
- prezent pasiva
- konjunktiv preterita pomoćnih i modalnih glagola

- *würde* + infinitiv glagola
- particip prezenta i particip perfekta
- infinitiv glagola + *zu*
- imperativ
- rekcija glagola

Prijedlozi

- prijedlozi s dativom, s akuzativom, s dativom i akuzativom, s genitivom

Prilozi

- glavne vrste priloga
- zamjениčki i upitni prilozi za osobe i stvari

Partikule i rečenični ekvivalenti

- *ja, nein, doch, bitte, danke...*

SINTAKSA

- red riječi u izjavnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici
- red riječi u nezavisnosloženoj i zavisnosloženoj rečenici te u inverziji

- izražavanje želje i zapovijedi
- *zu* + infinitiv

Rečenice

- nezavisnosložene rečenice (veznici *und, aber, oder, denn...*)
- zavisnosložene rečenice:
- subjektne i objektne (veznici *dass, ob*)
- vremenske rečenice (veznici *wenn, als*)
- uzročne rečenice (veznici *weil i da*)
- pogodbene rečenice (veznici *wenn, falls*)
- odnosne rečenice
- namjerne rečenice s *damit* te skraćene s *um + zu + infinitiv*
- infinitivna grupa kao obvezna dopuna određenim glagolima

